

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.188,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina knaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Mladina prihaja

Lepi so ti jesenski dnevi, ko se mest-
ne ulice zopet oživljajo. V počitniških
meseceh je vladala neka praznina; sre-
čeval si večinoma utrjene in naveliča-
ne obraze v delo vpreženih in s skrbmi
obloženih ljudi. Kar je količjak svobod-
neje dihalo in dišalo po mladosti, se je
zateklo kam ven v zelenje. September
pa je odprl šolske duri: mladina je z
pet zavzela ulice in jih pomladila. Ou
vseh strani ti sijejo nasproti vesele, ži-
ve oči, nasmejani zagoreli obrazi in zdi
se, kakor da je vso depresijo pregnal
duh poguma, upanja, bodočnosti.

Dijaki, fantje in dekleta, se vračajo
spočiti in okrepljeni, da nadaljujejo pre-
kinjeno delo. Z njimi prihaja živ roj no-
vincev, rekrutov učenosti, ki so prvič
izleteli iz rodbinskega gnezda in nasto-
pajo pot v življenje, v svet. Danes so še
polni pričakovanja, v oblakih se jim
svetijo zlati gradovi bodočnosti in no-
bena senca še ni padla na sončne polja-
ne mladih duš. Kdo bi jih ne pozdrav-
ljaj z odprtim naročjem, teh mladih ju-
nakov modrosti, ki so poklicani, da bo-
do nekoč sol naroda, njegovi intelligen-
čni reprezentanti in njegov ponos pred
svetom? Seveda mi starejši vemo, da
njihova pot ne pojde vedno po soncu in
cvetju, da bo nemara že malu posuta s
trnjam in da bo marsikateremu nevarne-
mu ramenu naloženo breme, ki ga bo
težko, morda preteško nositi. Zato mo-
trimo prve korake naše inteligenčne
mladine z mešanimi občutki in naše
najboljše želje, ki jih jim prinašamo na-
sproti, so prepajane tudi s skrbjo. Pre-
mno go mladih rodov je že šlo mimo nas,
da ne bi vedeli, kako mnogo je cvetja,
ki ne dozori do sadu, da ne bi poznali
prepado, ki se mnogokrat odpirajo ob
življenjski poti.

Dolga je pot do cilja in mnogo se la-
hko zgodi, česar mladina ne more niti
slutiti, kar pa vendar morda odloči usod-
do vsega življenja. Letos je dvajset let,
kar je krvava katastrofa zajela vso Ev-
ropo in dobršen del ostalega sveta. Kje
so danes mladi ljudje, ki so takrat z
enakimi svetlimi nadami in z istim po-
gumom prišli od vseh strani v mestne
šole? Skoro nobenega ni, da bi bile gro-
zote petih vojnih let šle mimo njega
brez sledu. In vojna ni bila končana s
premirjem, niti s podpisom mirovnih
pogodb, njene pogubne posledice so za-
strupile še dolgo vrsto let, ki naj bi bila
posvečene ozdravljenju ran in obnovi
porušeni domov. Mladi ljudje, ki letos
nastopajo svojo pot, vseh teh grozot ni-
so doživeli in nimajo merila za primer-
janje, kako je bilo nekdaj in kako je
sedaj. Njih zibelka je tekla že v dobi
miru in pod svobodno streho. Kar bodo
izvedeli o preteklosti, bodo le besede,
na pol pozabljeno ustno sporočilo ved-
no redkejših sodobnikov usodnih vojnih
let. Oči mladine se ne ozirajo nazaj,
uprte so pred sebe, v bodočnost.

Gotovo ni nikogar, ki bi želel današnji
mladini, da doživi Golgoti, kakor so jo
morali doživeti nedavni predniki. Ven-
dar menimo, da bi bila naloga šolske in
družbene vzgoje, da nauki težkega do-
življa ne zapadejo pozabljenju. Šele po
tem spoznanju bo znal novi rod pravil-
no ceniti svobodo in mir ter njene bla-
godati. Znal pa bo tudi ceniti žrtve, ki so
morale biti doprinešene, preden si je
narod izvojeval svojo najdragocenejšo
pridobitev: svobodno nacionalno drža-
vo.

Kajti bolj kakor kdaj prej je narodu
v naši dobi treba mladine, ki se z vročo
ljubeznijo oklepa svoje domovine in ki
se zaveda, da je svoboda zaklad, ki ga
je treba čuvati ter v primeru potrebe
braniti z neizprosno odločnostjo in
brezmejno požrtvovalnostjo. Živimo v
času, ki kaže mnogo znakov vročine
dobe pred dvajsetimi leti. Na svetovnem
obzorju se kopičijo črni oblaki in po-
doba je, da je treba sprožiti le majhen ka-
menček, pa se znova vsuje pogubni plaz.
Naši najmlajši vsega tega ne morejo
spoznati, ker so jim tuje izkušnje očeo-
tov in jim je bodočnost zavita v rožnat
pajčolan. Morda jim bo usoda priznala
in upravičeno se tudi mi starejši na-
dejamo, da se politični svod razjasni.
Bilo bi pa pogrešno, če bi se prepustili
mladi naraščaj brezskrbnim sanjam, ne
da bi se mu z resno vzgojno besedo
večpila zavest, da tudi najboljmi mir ne
sme uspraviti čuječnosti naroda, ako no-
če postaviti na kokco vsega, kar so
predniki s krvjo in nepopisnimi žrtvami
priporili. Naš čas potrebuje borbeno, od-
ločne mladine in zato je vzgoja dobrih
državljanov morda najvažnejše in ved-
no aktualno nacionalno vprašanje.

Ni treba, da pri tem mislimo na naj-
skrajnejše možnosti. Borbenosti ne raz-
umevamo samo v najožejšem besednem
pomenu in ni nam pred očmi samo ona,
ki se izkazuje z orožjem v roki. Prava
državljanjska borbenost se bo pokazala
tudi v prizadevanju za narodno obnovo,
za zbiranje ustvarjajočih sil in za vse-
stranski podvig naše velike domovine.
Ta borbenost pa bo pridobljena samo,
če že v mlado dušo globoko prodre za-
vest, da je posameznik le sestaven del
velike narodne celote in da mora vse
nagovo delo biti usmerjeno po tej skup-
nosti. To doseči, je najplemenitejša na-
loga mladinske vzgoje, posebno še vgo-

SPOMENICA FRANCOSKE VLADE O POSAARSKIH PROBLEMIH

**Francoska vlada izraža željo, da bi Svet Društva narodov čim prej
proučil in uredil posaarska vprašanja, da se medvladje po izvršenem
plebiscitu ne bi preveč zavleklo**

Pariz, 4. septembra AA. Zunanje mini-
strstvo je sedaj objavilo besedilo franco-
ske spomenice o raznih vprašanjih in zvezi
s posaarskim plebiscitom, ki jo je franco-
ska vlada izročila 31. avgusta generalne-
mu tajništvu Društva narodov, da jo preda
odboru treh, ki mu je poverjeno posaar-
sko vprašanje, in vsem članom sveta Dru-
štva narodov.

Problemi, ki jih načena francoska spo-
menica so pravnega, političnega, gospodar-
skega in finančnega značaja. Francoska
vlada opozarja Društvo narodov nanje z
željo, da bi se že sedaj proučili in uredili
s čimer bi se preprečilo, da se ne bi po
plebiscitu in pred uvedbo novega režima
po nepotrebnem zavleklo.

Spomenica računa z vsemi tremi mož-
nostmi: s statusom quo, s priključitvijo
Posaarja k Franciji in z združitvijo z Nem-
čijo. Glede na drugo možnost je francoska
vlada pripravljena izjaviti, da bodo prebi-
valci Posaarja brez razlike naronosti, vere
in jezika uživali iste pravice kakor rojeni
Francози, ter želi, naj bi svet Društva na-
rodov podobno klavzulo vnesel v svoje
sklepe. Pri možnosti statusa quo bi se
Franciji zdelo upravičeno, da bi posaarsko
prebivalstvo sodelovalo v bodoči vladi.
Francija bi pristala na to, da se upošte-
vajo že izražene želje Posaarcev glede
eventualne izpremenitve statutu, tako, da
se spravi v sklad z dobljenimi izkušnja-
mi. Na Društvo narodov je, da prouči po-
trebne ukrepe za ugotovitev pridobljenih
pravic. Zastran rudnikov v Posarju bi bi-
la Francija v primeru statusa quo pri-
pravljena na dalekosežne koncesije in od-
stop teh rudnikov pod poštenimi pogoji Po-
sarju samemu.

Če bi se pa Posarje združilo z Nemčijo,
poudarja Francija že sedaj da hoče dobiti
vrednost teh rudnikov povrnjeno. Glede
frankov, ki krožijo v Posarju, se morajo

porabiti za plačanje inozemskih dolgov
in sicer popolnoma.

Francija izjavlja nadalje v spomenici,
da je pripravljena proučiti vse predloge
odbor treh v duhu mednarodnega sode-
lovanja, s katerim je bila prežeta francoska
vlada v vseh vprašanjih glede Posaarja.

Nemčija za direktna pogajanja s Francijo

Pariz, 4. septembra. w. Kot zastopnik
Hitlerja je imel Rudolf Hess ob otvoritvi
mednarodnega kongresa za cestne zgrad-
be v Monakovem govor, v katerem se med
drugim nabeja tudi migljaj glede potrebe
nemško-francoskega sporazuma. Neposred-
no pred zasedanjem Društva narodov, na
katerem se bo zaradi dogodkov v Avstri-
ji, zaradi Posaarja in zaradi zahtev dr.
Schachta po moratoriju ostro kritikovala
zunanja politika Nemčije, zbuja ta na
Francijo naslovljena izjava Hessa veliko
zanikanje. Spravljajo jo v zvezo z namer-
o Hitlerja, da bi se še pred odhodom
Barthouja v Rim dosegli direktni nemško-
francoski razgovori o gospodarski bodo-
čnosti Posaarja in o vzhodnem paktu. Od
zadnjega plebiscita v Nemčiji sem se vrši
sondiranje v Parizu, da bi se zvedelo, ali
je francoska vlada pripravljena pristati na
direktno izmenjavo misli in na stvarno raz-
pravo o finančnih in gospodarskih vpra-
šanjih, ki se tičejo Posaarja. Iz tega bi mo-
gel Hitler doseči ne majhne dejanske ko-
risti, zlasti proti Italiji, ki je na odpoved
plačilnega protokola od oktobra 1932 od-
govorila z zelo občutnimi represalijami
proti nemškemu izvozu. Zdi se, da je po-
slabljenje nemško-italijanskih odnosov zbu-
dilo v okolici Hitlerja željo po razgovoru
s Francijo, in sicer v tem smislu, da bi Nem-
čija postavila odnose med Poljsko, Nem-
čijo in Francijo na enotno podlago. S tem

pa je v zvezi tudi odločitev nemške vlade
gledé vzhodnega pakta. V Berlinu smatrajo
zblizanje s Francijo tem bolj za mogoče,
ker je francosko kmetijstvo zlasti v Alza-
ji zelo zainteresirano na posaarskem prodaj-
nem trgu in bi bilo sodelovanje na gospo-
darskem polju docela mogoče. Da bi se po-
mirili francoski kapitalisti in vlagatelji, bi
se predlagal dogovor za zaščito Dawesove-
ga in Youngovega posojila. Bivšega franco-
skega senatorja in bivšega prometnega
ministra Matthieua bodo najbrže informi-
rali o tej nameri nemške vlade, nakar bo
on poročal o tem v Pariz. Tudi francoski
poslanik Francois Poncet je že poslal svoji
vladi poročila, ki se tičejo Hitlerjeve želje
gledé pogajanj s Francijo. V Zenevi se pri-
čakuje Ribbentrop, ki bo naprosil franco-
skega zunanjega ministra za razgovor o
nemško-francoskih vprašanjih.

Ojačenje mednarodne policije v Posarju

Zeneva, 4. septembra. k. Tajništvo Dru-
štva narodov je prejelo iz Saarbrückna po-
ročilo predsednika tamkajšnje vladne ko-
misije Knoxa o poteku poslednjih preiskav
v uradu prostovoljne delovne službe na
posaarskem ozemlju, ki je ena izmed orga-
nizacij, podrejenih nemški fronti. V uradu
nemške prostovoljne delovne službe so do-
bili celo vrsto tajnih dokumentov, ki so
zelo kompromitirali nemško fronto in nem-
ski narodno-socialistični režim. Med zaple-
njenimi dokumenti je tudi listina, ki prča,
da je nemška delovna služba ob koncu pre-
teklega leta prevzela 10.000 posaarskih
Nemcev, ki jih bo vzdrževala do konca le-
ta. Te ljudi so razdelili v skupine, pri-
merno izobražene za »posaarsko borbo«.
Denar, ki je bil potreben za vzgojo in
vzdrževanje teh nemških posaarskih agen-
tov, je dala Nemčija. Kakor prča omenje-

na listina, je berlinska vlada za teh 10.000
ljudi, ki naj bi bili polgrodno leto v tabo-
riščih, dala na razpolago 12.900.000 mark.

Vladna komisija pa računa, da je v nem-
skih prostovoljnih delovnih taboriščih, ka-
kor tudi v taboriščih v demilitariziranem
ozemlju okrog 10.000 mladih Posaarcev.
Pregled vseh zaplenjenih dokumentov je
pokazal celotno delovanje prostovoljne de-
lovne službe, zaradi katerega je bila vlad-
na komisija prisiljena, da prepove nadalj-
nje delovanje te organizacije na posaar-
skem ozemlju. Ob koncu svojega poročila
opozarja predsednik posaarske komisije,
svet Društva narodov na vso resnost polo-
žaja in zahteva nujno, naj se pri državah,
ki so članice Društva narodov, izposiže
mobilizacija policijskih in orožniških od-
delkov, ki bo prevzela varnostno službo
v Posarju do zaključka plebiscitne akcije.

Gledé na to poročilo je generalni tajnik
Društva narodov dejansko razposlal vsem
vladam držav, članicam Društva narodov,
okrožnico, v kateri jih opozarja, da je svet
Društva narodov že v svrhu zagotovitve
miru na posaarskem ozemlju v poslednjih
meseceh pred plebiscitom in ob priliki ple-
biscite samega sklenil izdati posebne od-
redbe. Ta sklep je med drugim obsegal tu-
di določilo, da se v primeru, če bi smatra-
la vladna komisija v Posarju to za potreb-
no, pošljejo v Posarje oddelki varnostnih
organov ene ali druge države, ki bi jih
seveda vzdrževal svet Društva narodov. Še-
daj je predsednik komisije v Posarju de-
jansko zahteval obojeno pomoč.

Poročilo iz Posaarja, kakor tudi okro-
žnica generalnega tajnika Avenola sta izzva-
la v vseh evropskih uradnih političnih kro-
gih znatno pozornost. Nedvomno bo to
vprašanje rešeno, ko se v bližnjih dneh v
Zenevi sestanejo zastopniki posameznih ev-
ropskih velesil k zasedanju sveta Društva
narodov. Kakšna bo odločitev, ni mogoče
prerokovati. Dobro poučeni krogi namreč
sodijo, da bi mogoč vsak sklep v smislu
Knoxovih zahtev v prav izredni meri iri-
tinati nemški narodno-socialistični režim.

Protest marksistov

Saarbrücken, 4. septembra. AA. Zaradi
nedavnega hitlerjevskega napada na ko-
munističnega poslanca v deželnem svetu
Sommerja, ki so ga narodni socialisti ne-
varno pobili, je zahtevala enotna fronta
socialistov in komunistov takojšnje sklica-
nje deželnega sveta ter vložila protest pri
posaarskih oblasteh in pri Društva naro-
dov.

Konferenca Tataresca in Bogoljuba Jevtića

**Včera se je rumunski ministrski predsednik Tata-
rescu ponovno sestal z našim zunanjim ministrom**

Beograd, 4. sept. p. Rumunski ministrski
predsednik Tatarescu je danes napravil
več posetov. Dopoldne se je v spremstvu
rumunskega poslanika v Beogradu Gura-
nesca, vojaškega atašee Greulesca, pr-
vega tajnika poslanstva Negulesca ter
šefa svojega kabineta Stipiciana odpeljal
z avtomobilom na Avalo, kjer se je v pri-
sotnosti predsednika naše vlade Nikole
Uzunovića, vojnega ministra generala Mi-
lovanovića in nekaterih drugih poklonil
grobu Neznaneega Juvaka, na katerega je
položil lep venec. Z Avala se je odpeljal v
rumunsko poslanstvo.

Popoldne je Tatarescu v spremstvu po-
slanika Guranesca obiskal zunanjega mi-
nistra Bogoljuba Jevtića v njegovem kabi-
netu. Njun razgovor je trajal dalje časa.

Ob 13.30 je bil v zunanjem ministrstvu
slavnotečen obed, ki ga je priredil zunanji

minister Jevtić na čast gostu. Udeležili so
se ga vsi člani vlade, ki se made v Beo-
gradu, naš poslanik na rumunskem dvoru
Čolak-Antić, pomočnika našega zunanjega
ministra Purić in Jurišić ter mnogi drugi.
Zvečer je priredila vlada na čast rumun-
skemu ministrskemu predsedniku Tatare-
scu večerjo, ki so se je prav tako udele-
žili vsi ministri in mnoge druge politične
osebnosti.

Popoldne je bil rumunski ministrski
predsednik Tatarescu ponovno na obisku
pri našem zunanjem ministru g. Jevtiću.

V avdienci pri kralju

Beograd, 4. septembra. AA. Nj. Vel. kralj
je sprejel ob 18. predsednika rumunske
vlade Tataresca v posebni avdienci in ga
odlikoval z redom Belega orla I. stopnje.

Čiščenje v Bolgariji

**Zaplemba velikih količin orožja v Čustendilu — Nove
aretacije članov VRMO**

Sofija, 4. septembra. p. Predsedničjim je
več oddelkov varnostnih organov in vojske
nenadoma blokiralo Čustendil. Oblasti so
bile opozorjene, da se v Čustendilu skriva
oborožena skupina pristave ilegalne VRMO
pod vodstvom člana njenega odbora Ge-
orgija Nasteva.

Oddelki varnostnih organov so obkolili
mesto in pričeli z vso previdnostjo pro-
dirati v posamezne ulice in hiše. Preiskali
so skoraj vse mesto. V skladišču tobaka,
ki je skoraj 4 km oddaljeno od mesta, so
našli večje količine orožja in streliva, ki so
jih zaplenili. V mestu samem so areti-
rali več ljudi.

Vojni minister Zlatev je včera novinar-
jem izjavil, da so varnostni organi v Ču-
stendilu zaplenili 200 pušk, 80 bomb, 12
avtomatskih pušk, 60.000 nabojev, 20 samo-
kresov, zaboje razstreliva in drugega vojne-
ga materiala.

Reorganizacija makedonskih bratstev

Sofija, 4. septembra. p. Začasni nacional-
ni komite makedonskih bratstev je imel
konferenco, na kateri je sklenil, da se skli-
je bodoče narodne inteligence, bodočih
voditeljev in učiteljev naroda.

Zdela se nam je potrebno, podčrtati
dolžnosti šole in družbe napram mladi-
ni in narodu v trenutku, ko prekorači
nova generacija prag naših srednjih šol.
Mlademu rodu pa velja naš pozdrav in
naša vroča želja, da mu življenje izpol-
ni njegova visoka pričakovanja, nam
vsem pa prinese zadoščenje, da bo na-
ša nacija bodočnost izročena dobrim
in zvestim rokam, ko dozori čas mladine.

č. meseca novembra kongres bratstev v So-
fiji. Na konferenci je bil sprejet tudi sklep,
da morajo makedonska bratstva odlej spo-
štovati državne zakone in kulturne ustano-
ve. Za novo usmerjenost v makedonskih
bratstvih sta se posebno zavzela predse-
dnik konferencie g. Anastazov in novi pre-
sednik nacionalnega odbora makedonskih
bratstev Mirčev.

Mirčev je izjavil novinarjem o bodočem
delu makedonskih bratstev, da je nacional-
ni odbor makedonskih bratstev sklical to
konferenco zaradi položaja, ki je nastal po
odstranitvi ekstremnih voditeljev. Za kon-
ferenco so dali pobudo ostali voditelji
bratstev, pa tudi neki javni delavci. Kon-
ferenco so se udeležili vsi člani bratstva v
Sofiji in delegati bratstev v ostalih mestih.
Konferenca makedonskih bratstev je po-
stala zgodovinskega pomena ter ie bil na
njej sprejet sklep, da se napravi črta čez
preteklost in prične z novim delom. Glav-
na naloga novega nacionalnega odbora bo,
da dobro organizira makedonska bratstva
na osnovi novih ciljev, ki so predvsem do-
brodelnege in kulturnega značaja. Nacional-
ni odbor bo imel v prvi vrsti nalogo dvig-
niti prosvetno kulturno in etično moč brat-
stev.

Katastrofalen požar v poljskem mestu

Varšava, 4. septembra. g. Mestecce Han-
ciewicz je od včera v plamenih. Dosele
je pogorelo okoli 250 stanovanjskih hiš.
Požar, ki je izbruhnil iz dosele še neznan-
ega vzroka, se je zaradi močnega vetra raz-
širil izredno hitro na vse mestecce, tako
da so bili gasilci brez moči proti uničujo-
čemu elementu. Več sto družin je ostalo
brez strehe. Škoda je velikanska.

Pred vstopom Rusije v Društvo narodov

**Švicarska delegacija bo glasovala proti sprejemu Ru-
sije v DN — Tudi nizozemska javnost je proti**

Zeneva, 4. septembra. Š. Pred pričetkom
zasedanja skupščine Društva narodov se
opaža v političnih in diplomatskih krogih
velika živahnost. Bavijo se predvsem z
vprašanjem vstopa Rusije v Društvo naro-
dov, ki je velikega pomena za splošno ev-
ropsko politiko. Pobudo za sprejem Rusije
v Društvo narodov je dala Francija, ki bo
tudi skušala pridobiti za svoj predlog osta-
le velesile. V švicarski javnosti se opaža
negativno razpoloženje proti sprejemu Ru-
sije v Društvo narodov in se vodi huda
borba med pristaji in nasprotniki sprejema
Rusije v Društvo narodov, kar vzemirja
vso javnost tembolj, ker se še ne ve, kak-
šne posledice bi mogle nastati v notranji
politiki Švice.

Doslej tajništvu Društva narodov še ni
znano, da bi hotela tudi kak druga drža-
va razen Švice glasovati na zasedanju
skupščine Društva narodov proti sprejemu
Rusije. Nizozemska se bo vzdržala gla-
sovanja ali pa bo glasovala za sprejem Ru-
sije v Društvo narodov. Angleška vlada
bo bržkone tudi premagala odpor kanad-
ske delegacije, katere vodja ministrski
predsednik Bennett je znan kot hud na-
sprotnik Sovjetske unije. Prav tako meni-
jo, da bo došlo do sporazuma glede zna-
nih manjšinskih zahtev Poljske proti Sov-
jetski uniji. Skoro nobenega dvoma ni več,
da bodo v kratkem odstranjene vse ovire
za sprejem Rusije v Društvo narodov in
priznanje njenega stalnega mesta v svetu.
Vsekakor je dvotretjinska večina, ki je
potrebna na plenarnem zasedanju za spre-
jem nove članice, že sedaj zagotovljena.

Ker je ta zadeva v ospredju, bo tudi
važno, katera država dobi predsedstvo na
zasedanju skupščine Društva narodov. Ka-
kor vse kaže, se bodo odločili za Turčijo,
ki vzdržuje že dalje časa dobre zveze v
Moskvo.

Švicarska delegacija bo glasovala proti sprejemu Ru-
sije v DN — Tudi nizozemska javnost je proti

Odpor Švice

Bern, 4. septembra. w. Po dvehmri deba-
ti so delegati zveznega sveta za zunanje
zadeve soglasno sklenili predložiti zvezne-
mu svetu predlog, naj glasuje švicarska
delegacija proti vstopu Rusije v Društvo
narodov.

Današnji »Journal de Geneve« javlja, da
namerava šef Narodne fronte v Luzernu
pričeti propagando za izstop Švice iz Dru-
štva narodov, ako bi se izvedel sprejem
Rusije. To sicer še ni potrjeno, vendar pa
so zaradi strastne borbe, ki se vodi v švi-
carski javnosti glede vprašanja vstopa Ru-
sije, v krogih Društva narodov zelo vzn-
mirjeni.

Optimizem v Franciji in Angliji

Pariz, 4. septembra. g. V vladnih krogih
upajo, da odpor Švice proti sprejemu Sov-
jetske unije v zenevsko organizacijo ne bo
povzročil nobenih zapletljajev. Računajo
z več ali manj platičnim protestom Švi-
ce, ki itak ne more preprečiti sprejema
Sovjetske unije, za katerega zadošča dve-
tretjinska večina. Drugo vprašanje ie, ali
bodo ruski delegati dobili od švicarskih
oblasti potrebno dovoljenje za prihod in
bivanje v Švici. Upajo, da bo švicarska
zvezna vlada ustojevala želje zenevske or-
ganizacije, čije gostitelj je že toliko let.

London, 4. septembra. g. Šklep švicarske-
ga zveznega sveta proti sprejemu Sovjet-
ske unije v Društvo narodov angleških po-
litičnih krogov ni presenetil. Ne dvomijo,
da se bo vstop Sovjetske unije kljub ugo-
voru Švice gladko izvršil. Računajo, da bo-
do vsi člani sveta odobrili Barthoujev
predlog za sprejem Rusije in da bo Barthou
predložil svoj predlog že v petek. Ob-
nem bi Rusija dobila stalni sedež v svetu
Društva narodov.

Manjšinski kongres

**Otvoritev desetega evropskega manjšinskega kongresa
brez židovskih zastopnikov**

Bern, 4. sept. w. Ob razmeroma veliki
udeležbi je bil danes odprt 10. evrop-
ski manjšinski kongres, na katerem je za-
stopenih 30 evropskih manjšin. Prvi
manjšinjski kongres židovske skupine.
Skoro polovica delegatov obstoji iz za-
stopnikov raznih nemških skupin na Polj-
skem, v Jugoslaviji, Rumuniji, Madžarski
itd. Kongres je otvoril bivši slovenski po-
slanec v rimskem parlamentu dr. Wilfan,
ki se je najprej zahvalil švicarski vladi in
Švici za gostoljubnost. Deset let sodelova-
nja, je naglašal dr. Wilfan, je kljub neka-
terim neuspehom, h katerim spada pre-
dvsed obhod židovskih manjšin, doseglo le-
pa uspehe. Manjšine se borijo za to, da si
kot lojalni državljani svojih držav ohranijo
ali zopet pridobijo kulturno avtonomijo, ki
pa se nikakor ne sme primerjati s sepa-
ratizmom. Generalni tajnik dr. Amende je

nato poročal o delovanju raznih manjšin-
skih skupin v zadnjem letu in o najvažnej-
ših dogodkih na polju manjšinske politike.
Kongres je prejel mnogo resolucijskih na-
črtov, med drugimi resolucijski načrt gene-
ralnega tajnika, ki se bavi z vprašanjem
katastrofe lakote v Rusiji. Debata kongre-
sa, ki se je popoldne nadaljevala, se je
pričela s poljskim predlogom glede razšir-
jenja manjšinske zaštite na vse države, v
katerih živijo manjšine.

Huda neurja v Italiji

Milan, 4. septembra. Š. Listi poročajo,
da so razsajala po vsej severni Italiji huda
neurja. V mnogih krajih je zapadel tudi
sneg, ponekod 30 cm visoko. Neurja so
uničila tudi mnogo vinogradov. Povzroč-
no škodo cenijo na 5 milijonov lir.

Nov režim v Avstriji

Kancelar in podkancelar nimata enakih pogledov na notranjo in zunanjo politiko — Čiščenje med uradništvom — Klerikalizem kot ovira za konsolidacijo

Dunaj, 1. septembra.

Z nasilno smrtjo kancelarja Dollfusa se je končalo ono razdobje avstrijske politike, ki je potekalo v znaku največjih političnih pogrskov. Ves svet se je čudil, kje je tista sila, ki je avstrijske politične činitele postavljala pred tako težko nalogo, kakor je bila borba na dve strani: proti marksizmu in proti kljukastemu krizu. Marksisti, med katerimi je pretežno večino predstavljalo umerno, vsaki revoluciji nasprotno krilo pomeščanske socialne demokracije, bi bili edini zavezniki in zanesljivi sobojniki v borbi proti hitlerjevstvu. Pokojni kancelar Dollfus pa je v usodni zaslepljenosti udaril najprej po socialni demokraciji in jo izrazil s svojimi ukrepi na oborožen odpor, s tem pa pripravil pot za revolucijo kljukaste krize, ki je morala nujno slediti v razvoju stvari. Boj proti marksizmu je dedščina iz dob prelata Seiple in če smemo dve potlačeni revoluciji šteti za uspeh, potem je seme padlo na rodovitna tla in nad Avstrijo so se zgrnili črni oblaki klerikalizma.

Novi kancelar dr. Kurt von Schuschnigg, nekdanji tirolski odvjetnik, ki je po smrti dr. Dollfusa prevzel vodstvo državne politike, je gojenec jezuitov in zato, kar se tiče klerikalizma, pač ne bo v ničemer spremenil režima, ki ga je uvedel njegov prednik. Avstrija pa v resnici ni tako klerikalna kakor bi bilo potrebno za izvajanje take politike. Ravno v tem tiči eden izmed glavnih razlogov, da tudi novi kancelar nima potrebne popularnosti za izvajanje svoje funkcije v tako resnem položaju. Vendar mu nekateri krogi štejejo v dobro njegovo strogost in odločnost, s katero nastopa proti revolucionarnemu kljukastemu krizu. Sedaj v Avstriji vsakdo vsaj ve, pri čem da je, pod prejšnjim kancelarjem pa so se ministri in visoki dostojanstveniki vlade skrivaj, toda najbrž ne brez vednosti vlade, pogajali z narodnimi socialisti, kar je zviševalo ugled in šanse avstrijskih hitlerjevcev, obenem pa močno slabilo uradno domovinsko fronto.

Schuschnigg se mora priznati, da si prizadeva izkoreniniti zlo z odločnimi ukrepi in ta okoliščina mu znatno približuje avstrijske in inozemske marksiste, ki tudi februarskega nastopa proti dunajski-

mu delavstvu ne morejo pripisati sedanje mu kancelarju. Iz urada zveznega kancelarja je dr. Schuschnigg odstranil in odpustil brez pravice do pokojnine kakih dvajset uradnikov, ker so 25. julija podzvalili Rintelena z dvignjeno desnico in s klicem »Heil Hitler!«. Se veliko večje število drugih uradnikov, o katerih se je domnevalo, da simpatizirajo s hitlerjevci, je bilo predčasno upokojenih. Vendar je ta »čistka« zelo majhnega pomena, saj bi se bržčas ustavil ves upravni aparat v Avstriji, ako bi iz državnih uradov bili odstranjeni vsi pristaši nemškega narodnega socializma. Vlada se v tem pogledu pač ne vda za iluzije, kajti duh avstrijskih srednjih in visokih šol je bil vedno tak, da je delal iz učeče se nemške mladine sovinitstvene nemške nacionalce. Iz teh šol pohaja ves uradniški kader, zato je po pretežni večini vdan Hitlerju. Eksemplicno čiščenje ima zaradi tega v prvi vrsti namen ustrahovanja.

Avstrijski kancelar ni pristaša diktature, on je samo načelnik avtoritativne vlade, ki prepušča Führerske aluze knezu Starhembergu. Računa pač, da ta ne bo mogel potegniti za seboj niti kmečkih, še manj pa delavske množice. Vendar pa hajmverci razvijajo živahno delavnost proti uradniški liniji vlade. Tudi ni Starhemberg tak goreč pristaš Habsburžanov, kakor je očividno Schuschnigg, ki se ga drži tradicija Andreja Hoferja. Starhemberg je v osrednji pisarni Heimwehra izločil prastarostno listino, ki potrjuje, da so grofje njegovega rodu živeli v Osmarški že v l. 991. t. j. 300 let preden se je tam komu sanjalo o švicarskih grofih Habsburških. Na drugi strani pa kancelar kot Tirolec zopet ni tak prijatelj Italijanov, kakor je Gornjeavstrijski Starhemberg in kakor je bil Dolnjeavstrijski Dollfus. Poleg tega kancelar dobro ve, da se iz Italije ni nadejati tiste, česar Avstrija sedaj najbolj potrebuje: denarja. Obe revoluciji sta zahtevali lepe vsote, obenem pa so se zaradi raznih sabotaj zmanjšali državni dohodki zelo znatno. Dasi vicekancelarju ni všeč, se je moral predsednik vlade v tej sili spomniti Francije. Starhemberg morda slutiti, da postane nemogoče v tistem trenutku, ko v Avstriji pade ugled Italije in se zopet dvigne veljava bogate Francije, zato bo delal na vse kriplje, da se obdrži na površju.

Današnja radijska nacionalna ura

Danes ob 20. bo v okviru nacionalne ure v programu naših radijskih postaj predaval g. dr. Dušan Stojanović o jugoslovenskih rojakih, ki so v znanstvu dosegli mednarodni sloves. Čeprav so vse jugoslovenske narodne veje skozi veke bile prisiljene, da posvetijo svoje najboljše moči in sposobnosti boju za narodni obstoj in za priporitev svobode, so se vendar v vseh razdobjih našli sinovi, ki so s svojim umom obogatili tudi znanstvo, skupno vsem narodom. Mnogi med njimi so danes skoro že pozabljeni, da omenimo samo naša ožja rojaka Matijo Grbiča in Mihaela Tifernusa iz 16. stoletja, pa Žigo Popovića in Jurija Vego iz 18. veka. Znanstveniki iz prošlega in sedanjega stoletja so vsaj po imenu znani tudi širšemu krogu. Vse nje bo v kratkih orisih predstavil predavatelj v današnji nacionalni uri. Poslušajte drevi radio, pa boste spoznali, da smo Jugoslovenci s polno pravico lahko ponosni tudi na svoj delež, ki smo ga prispevali v mednarodno zakladnico vede.

Ob obletnici bazoviških žrtev

Danes pred štirimi leti ob 23. uri je izredni tribunal v Trstu izrekel razsodo, ki je razburila ves svet. Na smrt so bili obsojeni: 22letni Ferdinand Bldovec, sin tržaškega trgovca in sotrudnik v trgovini svojih staršev, 24letni Franjo Marušić, bančni uslužbenec v Trstu, 24letni Zvonimir Miloš, trgovski sotrudnik iz Trsta, in 33letni France Valenčič, privatni uradnik v Bačah pri Knežaku. Dvanajst soobtožencev je bilo obsojenih skupno na 147 let težke ječe, dva pa sta bila oproščena.

Ves svet je takoj spoznal bistvo te obsodbe in svetovni listi so pisali, da je bila ob polit. justici že prej pripravljena. L. st. iz Francije, Anglije, Češkoslovaške in drugih držav so sodnikom klicali, da so ustvarili štirin mračne velike jugoslovenske nacije.

Na malem travniku blizu vojaškega strelišča pri Bazovici so bili naslednje jutro obsojenci ustreljeni v hrbet. Ob 5.51 je bila justifikacija končana in 58. bataljon črnih srac se je vrnil v Trst.

Sodbi in njeni izvršitvi je sledila stroga sodba Evrope. Francoski, angleški, češki in drugi listi so pisali o krvavem semenu, o nasilju, ki se roga svetovni kulturi, o mučeništvu narodnih manjšin, o zasmehovanju pravosodstva in še o marsičem. Česar se je svet z bridkimi občutki spomnil in zavedel šele tedaj, ko je bila že prelita kri štirih žrtev. Ta kri je bila eden od najmočnejših krivov v obrambo človeških pravic in mrave žrtve so najmočnejše potrkale na vest vsega sveta.

Ob taki sodbi Evrope pa smo se mi zavili v molk, ki ni bil samo izraz najgloblje bolesti in najostrejšega protesta, temveč je bil tudi v skladu z mučeništvom našega naroda skozi dolge veke in z njegovimi nešteti krivimi krivimi žrtvami za svobodo. Trpljenje in žrtve so prinesle svobodo jugoslovenskemu narodu, prinašale pa so tudi nado in bodrilo drugim narodom. Mučeniški, ki so izkrevaleh na Bazovici, sledeč usodi Vladimirja Gortana, so prišli k trumam drugih žrtev za uveljavljanje človeških načel in za boljšo bodočnost vsega, v boljši za pravico trpečega in krvavečega sveta.

Pohod kmetske mladine v Ljubljano

8. in 9. t. m. bodo prihiteli v Ljubljano od vseh strani slovenske domovine kmečki fantje in dekleta ter vsi prijatelji naše vasi k proslavi 10letnice obstoja Zveze kmečkih fantov in deklet. To bo največja kmečko-mladinska manifestacija, kar jih je kdaj Ljubljana doživela. To bo pravi kmečki tabor, njegov pokrovitelj pa bo Nj. Vel. kralj. Prireditev bo mogočna po udeležbi kakor tudi po svoji pestrosti. Nad sto družtev kmečkih fantov in deklet bo prihitelo iz svojih vasi domov v Ljubljano na lepo okrašenih vozovih, konjih, koleših in tudi peš kot kosci, orači, grabljice, žanjice itd. Na okrašenih vozovih bodo razstavljena zanimiva kmečka dela, pred njimi pa bodo korakali za zelenim zveznim praporom delegati naših društev kakor tudi predstavniki bolgarskih, češkoslovaških in poljskih kmečkih mladinskih organizacij.

8. t. m. ob 10. bo prva konferenca delegatov v restavracijski dvorani »Pri levu« na Gospodstvi cesti, kjer se bo ob 15. vršil redni občni zbor. Zvečer bo prijateljski sestanek na čast bratov iz južnih krajev ter predstavnikov čeških in poljskih kmečkih mladinskih organizacij. V nedeljo 9. t. m. ob 9. bo slavna 10. občni zbor Zveze v dvorani OUZD, ob 11. pa velik manifestacijski sprevod po mestu s godbami in peškimi zbori. Ob 15. bo pod Cekinim gradom otvorjen kmečki tabor s tekami in drugimi prireditvami.

Smrtna nesreča pri obsekavanju smrek

Tržič, 4. septembra. V soboto popoldne se je na planini pod Storžičem, kjer je zaposlenih več gozdnih delavcev, zgodila strašna smrtna nezgod, ki je zahtevala za žrtev 45letnega gozdnega delavca Jabornika Franca iz Tržiča. Jabornik je obsekaval smreke. Pri delu mu je nenadno spodrsnulo, da se je skotalil par metrov po bregu nizdol. Istotčasno pa se je sprožila tudi smreka, katero je obsekaval in se je zvalila na nesrečnega, da ter ga zmečkala. Preden je dospela pomoč, je bil ponesrečen že mrtev. Zdrabilo mu je ves prsi koš. Pokojnika so prenesli v Lom, kjer je bil v ponedeljek položen k večnemu počitku.

Čitate tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Kongres agronomov končal svoje delo

Včeraj so naši agronomi na svojem zborovanju posvetili največ pozornosti vprašanjem naše kmetijske politike

Ljubljana, 4. septembra.

Jugoslovenski agronomi, ki so se zbrali iz vseh krajev države na svoj kongres v Ljubljani, so v teku včerajšnjega dne končali interni administrativni del svojega zborovanja. Zvečer so se nato sešli s svojimi gosti na družabni večerji v restavraciji »Zvezde«, ki je potekla prav priročno animirano. Zlasti delegacije z juga so dali s pesmijo in igranjem kola, ki ga je spremljal domači jazzband, prav prostodušno veselo obeležje. V imenu predsednika inž. Djordjevića, ki je moral zaradi nujnih poslov odpotovati v Beograd, je zbrano družbo nagovoril podpredsednik Zdruga jugoslovenskih agronomov dr. Čosić, ki je pozdravil predvsem zastopnike oblasti in korporacij, naker so govorili še načelnik kmetijskega oddelka pri banski upravi inž. Zidanšek, zastopnik mestnega župana dr. Lukani, zastopnik Zdruga inženjerjev in arhitektov univ. prof. inž. Pehani, inšpektor kmetijskega ministrstva inž. Nemčanin iz Beograda, predsednik ljubljanske sekcije združenja, inž. Ferlic, predsednik zagrebške sekcije univ. prof. dr. Postić in predsednik politične sekcije inž. Moravčić, ki sta med obćim odobravanjem nazdravila najoznejemu in najvažnejšemu sodelavcu agronomov, jugoslovenskemu kmetu. Banket je bil vobče prav dobro aranžiran in agronomi, ki so strokovno izobraženi specialisti za ocenjevanje vseh agrarnih proizvodov, torej predvsem vseh kulinarčnih dobrot, so se na koncu razšli polni hvale kuhinji »Zvezde« in slovenskemu vaju.

Drugi dan kongresa

Davi se je ob 9. nadaljeval kongres z vrsto strokovnih referatov o najbolj perečih vprašanjih naše kmetijske in splošne gospodarske politike. Najprej je predaval dr. Turina iz Zagreba o vprašanju, kako naj se reorganizira kmetijska služba med narodom. V temeljitih, z nazornim gradivom podprtih izjavah, ki so žela pri zborovalcih obće odobravanje, se je predavatelj zavzemal za izboljšanje javne kmetijske službe in zlasti naglašal potrebo, da se reorganizira kmetijski oddelki banahki uprav in kmetijski referati pri sreskih načelnstvih. Zborovalci so z veliko vnemo posegli v diskusijo in iznesli mnogo praktičnih predlogov. O socialnem delu agronomov med narodom je nato predaval inž. Tasić iz Novoga Sada. Živahno je orisal potrebo samostojnega dela sreskih kmetijskih referatov in sprožil predlog, naj se po vsej državi osnujejo kmetijski inšpektorati. O reorganizaciji kmetijskega pouka na šolah je predaval dr. Horvat iz Križevcev. Z nazornimi primeri iz vsakdanjega življenja je dokazoval, kako nujno potrebna je boljša smotrejšja izobrazba kmečke mladine in osnovnih in nadaljevalnih šolah.

O tem vprašanju se je razglašala najživljajša debata in do izraza je prišlo mnogo najrazliknejših mnenj. Posamezni govorniki so se odločno zavzemali za reorganizacijo nižjih, srednjih in visokih kmetijskih šol. Glede zadnjih so nekateri zahtevali, naj bi prešle od prosvetnega mini-

strstva v kmetijski resor, o srednjih pa je bila izražena splošna želja, naj bi pouk trajal 4 leta. Kakor je zahteval že poročevalec dr. Horvat, tako je tudi kongres sam zavzel odločno stališče, da mora trajati osnovnošolski pouk v vsaj 8 let ter se morajo povsod uvesti nadaljevalne šole. Ves kongres je bil enodušen v zahtevi, da je treba dvigniti kmečko prosveto, ker je brez izobrazbe kmečkega ljudstva onemogočeno delo strokovnjakov med narodom.

Predlogi za izboljšanje naše kmetijske politike

Med tem ko je v dvorani še trajala diskusija, je poseben odbor stilističnega resolucije, o kateri je nato poročal prof. dr. Postić iz Zagreba. Resolucija ugotavlja, da je kongres z ozirom na težko gospodarsko krizo, po kateri je najbolj prizadet kmečki stan, posvetil največ pozornosti vprašanju kmetijske politike v državi. Zadržni način gospodarskega dela je najprimernejši za prospere kmetijstva, zato mu je treba posvetiti največjo pozornost. V državi je treba izvesti enotno osrednjo združeno organizacijo, kreditnemu zadržništvu je treba olajšati delo, gmočno je treba podpreti zadržne zveze, ki so zavoljo krize zasle v težave. Brez odlašanja je treba sprejeti zakon o kmetijskih zbornicah. Čeprav je kmečki stan po značaju svoje produkcije gospodarsko najpomembnejši v državi, je vendar edini doslej še ostal brez svoje stanovske reprezentance. Kmetijskim ustanovam je treba zagotoviti zadostne gmočni sredstva, da bodo lahko vršile svoje poslanstvo. Treba nam je več in boljših kmetijskih šol. Nižje izmed njih naj v večji meri ustrezajo praktičnim potrebam kraja. Pri resnem ministru naj se osnuje posebna centrala, ki bo skrbela za učbenike in za nazorni pouk v kmetijskem šolstvu. Dijaški učiteljšč in bogoslovnic naj se izobrazijo v kmetijstvu, da bodo mogli tudi v pogledu praktičnega gospodarstva vršiti svojo mislo med narodom. Pri sreskih načelnstvih naj se osnujejo samostojni kmetijski oddelki, ki bodo povsem neodvisni od administrativne organizacije, ali pa naj se pri sedanjem stanju omogoči del sreskim kmetijskim referatom ter naj se jim dajo na razpolago potrebni pomočniki. Inž. Obradović iz Sarajeva je stavil posebno resolucijo, ki odločno zahteva predvsem ločitev kmetijskih referatov od sreskih uprav. Na koncu je bil sprejet kompromisni predlog inž. Teržana, ki je predsedoval skupščini, da naj upravni odbor na podlagi obeh resolucij izdela enoten predlog, ki ga bo združenje potem dostavilo odločujočim mestom. S tem je bilo delo kongresa v glavnem končano.

Te dni bodo udeleženci kongresa pridrili še nekaj poučnih strokovnih žetovov po Sloveniji. Ena skupina, ki se v prvi vrsti zanaša za živilorejo, pojde na Bled in Bohinj, druga v vinogardniške kraje na Štajersko, tretja pa na Dolenjsko in proti Zagrebu. Nato se bodo zborovali razšli.

Obisk bolgarskih pravnikov

Beograd, 4. septembra. p. Danes je prišlo v Beograd okrog 100 bolgarskih pravnikov, ki potujejo v Zagreb na jugoslovenski pravniški kongres. Potujejo pod vodstvom dr. Josipa Fadenhechta, bivšega pravosodnega ministra. Na kolodvoru so bili gostje sprejeti izredno priročno. Razen mnogih pravnikov so se sprejema udeležili bolgarski poslanik dr. Kjusjevanov in mnogobrojni Beograščani. Goste je pozdravil Vasa Lazarević, podpredsednik beograjske občine, zahvalil pa se mu je za pozdavi gospod Nikola Georgijev, vrhovni državni tožilec pri kasacijskem sodišču v Sofiji in predsednik bolgarskega pravniškega združenja. Dopoldne so si bolgarski pravniki ogledali mesto, opoldne so bili na skupnem kosilu v hotelu »Palace«, zvečer pa je bil tovariški večer v prostorih restavracije »Kazino«.

Mednarodna protituberkulozna konferenca v Varšavi

Varšava, 4. septembra. AA. Minister za socialno politiko je danes otvoril deveto konferenco mednarodne unije za boj proti tuberkulozi. Otvoritveni seji je predsedoval tudi predsednik Moscički. V mednarodni uniji za boj proti tuberkulozi je zastopanih 44 držav, med njimi sedaj tudi Rusija. Litovski delegat se je v svojem govoru spomnil članov unije, ki so lani umrli, in sicer prof. Calmetta, prof. Čapcazena, poljskega učbenjaka Sterlinga in prof. Leona Bernarda, generalnega tajnika unije, ki je pred kratkim umrl. Dr. Humbert, ki je po Bernardovi smrti zasedel njegovo mesto v tajništvo, je v svojem govoru poveljeval prijateljstvo, ki veže Francijo in Poljsko na polju znanosti, in poudaril, da sta na tem polju največ napravila ga. Skłodowska - Curie in znameniti nevrolog Babinski.

Izleti na Primorje za znižano voznino

Ljubljana, 4. septembra. AA. Generalna direkcija državnih železnic bo skupno s glavno agencijo Jadranske plovidbe pustila od 8. do 12. septembra v promet ljudski vlak Beograd-Susak in dalje parnik do Raba. Odhod iz Beograda bo v soboto 8. t. m. ob 18.52, prihod na Susak 9. septembra ob 7.12 in na Rab istega dne ob 13. Vrnitev z Raba bo v torek 11. septembra, prihod na Susak istega dne ob 13. S Susaka bo odšel ob 17.33 in prispel v Beograd dne 12. septembra ob 6.10.

Cena v III. razredu znaša za tja in nazaj z vlakom in parnikom od Beograda do Novoga 150 Din, v II. razredu pa 248 Din. Od Vinkovcev do Novoga bo znašala voznina 120 Din v III. razredu, 205 Din pa v II. razredu. Potniki iz Zagreba bodo plačali do Novoga v III. razredu 67 Din, v II. razredu pa 105 Din. Voznja od Beograda do Susaka, Senja, Baške in Raba bo v III. razredu 165 Din, v II. razredu pa 263 Din. Od Zagreba do Raba bo stala voznina 82 Din v III. razredu in 120 Din v II. razredu. Potniki, ki se bodo priključili izletniškemu vlakom v Beogradu, Stari Pazovi, Rumi in Vinkovci, naj si kupijo pri odhodu cel vozni listek ki jim bo veljal tudi za vrnitev skupaj z železniško legitimacijo.

Bolgarska kraljica v Italiji

Assisi, 4. septembra. k. Bolgarska kraljica Ivana je včeraj prispela v Assisi, odkoder se je z avtomobilom odpeljala v San Rossore k italijanski kraljevski rodbini.

Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za sredo: Prevladovalo bo oblačno vreme v vsej državi, razen na severozapadu. Temperatura se ne bo znatno spremenila. Dunajska vremenska napoved za sredo: Večinoma jasno in topleje.

Topliški junaki in mučeniki

V nedeljo bodo v Prokuplju častili spomin žrtev topliškega četniškega in narodnega upora

Topliška vstaja je za večne čase najsvetlejši primer narodnega postrtovanja in junakega odpora proti teptanju narodnih svetinj. Načrt tega upora, pri katerem so sodelovali poleg četnikov vsi prebivalci topliških naselij, je dozorlel spomadi 1917 zaradi vedno večjega nasilja okupacijske oblasti in zaradi nameravane rekrutacije vseh prebivalcev od 17. do 50. leta. To novčenje so hoteli izvesti vse okupacijske oblasti, najeti rekruti pa bi bili prideljani bolgarskim četam. Največje ogroženje proti nasilju tuje sodelatke pa je bilo že v jeseni 1916, ko je Kosta Pečanac s francoskim letalom priletel iz Soluna ter pristal na planinah topliškega okraja.

Se prej kot Kosta Pečanac pa se je bavil z načrtom splošne ljudske vstaje Kosta Vojnović. V prvih dneh svetovne vojne je bil ranjen in se zaradi tega ni mogel umakniti s srbsko vojsko preko Albanije. Ostal je v Kosovki Mitrovici, kjer je bil njegov oče od leta 1913. občinski predsednik in kjer je imel Kosta ob zaključku balkanskih vojn trgovsko agencijo. Ranjenega srbskega oficirja so okupacijske oblasti nekaj časa stražile, potem pa so mu dovolile, da sme opravljati svoje posle, seveda pod nadzorstvom oblasti. To dovoljenje je Vojnović izkoristil v namenu, da bi po vaseh organiziral uporniške čete. Da bi imel več svobode kretanja, se je avstro-ogrskim vojaškim poveljstvom prijavil kot dobavitelj živeža. Seveda so kaj kmalu odkrili njegove namene. Kosta Vojnović pa je med tem že imel zbrano četo, ter se z njo umaknil v gore. Ko je izvedel za prihod Koste Pečanca, se je takoj napotil k njemu in oba sta potem vsi zimo organizirala upor. Splošna vstaja je bila proglašena 13. februarja 1917.

Pečanec čete so bile pod Jastrebcem in v Leskovcu v stalnih stikih z vašani. Vodstvo upornikov je bilo v Prokuplju in za vrhovnega poveljnika so četniki in vašani izvolili Kosta Vojnovića. Uporniki so najprej razorožili in ujeli bolgarsko posadko v Prokuplju s poveljnikom majorjem Popovom ter ves plen razdelili vašanom. Napredovanje vstavev proti Kruševcu so zadrževali močne avstrijske postojanke s topništvom. Na drugi strani pa so vstasi naglo prodirali proti Nišu. Ko so prišli preko Morave, so Bolgari že začeli evakuirati Niš.

Iz gornjegrajskega okraja

Zaradi komasacij občin in sporov, ki so se pojavili med pristaji, je glavni odbor JNS razpuščal že obstoječo občinsko organizacijo JNS na Rečici ob Savinji in imenoval za komisarja šolskega upravitelja Fr. Kolarja z nalogo, naj osnuje popolnoma novo občinsko organizacijo.

Občni zbor nove organizacije, v katero se je dosedaj vpisalo nad 300 članov in je tako najmočnejša v srezu, se je vršil v nedeljo 2. t. m. ob 15. uri pri Brinovcu na Spodnji Rečici. Udeležba je bila tako velika, da so bili gostilniški prostori premajhni in se je moralo zborovanje vršiti pod kožolecem.

Zbora, ki ga je s primernim nagovorom otvoril od glavnega odbora postavljeni komisar Kolar, so se udeležili tudi podpredsednik sreskega odbora dr. Janiko Rak, nar. poslanec Rasto Pustoslemšek in ban. svetnik Matija Goričar, ki so v svojih govorih pojasnjevali program JNS, priporočali zborovalcem strogo in bratsko ljubljenje ter pozivali zborovalce, naj se krepko oklenejo Jugoslovenske nacionalne stranke, ki edina more zagotoviti narodu boljšo bodočnost. Njihovi govori so bili sprejeti s splošnim odobravanjem. Na predlog Fr. Rakura ml. je bila poslana vda-

nostna brzojavka Nj. Vel. kralju ter pozdravni brzojavki strankinemu vodji. Podpredsednik Nikolaj Uzunović in gen. sekretarju JNS ministru n. r. dr. Albertu Kramerju. Med viharim aplavzom so bili nato soglasno izvoljeni v odbor: Fran Rakun, župan, predsednik; Jos. Partl in Rudolf Kolenc, podpredsednika; Fr. Kolar, tajnik; Iv. Rakun, taj. namestnik; Rjetko Aleksej, blagajnik; Deleja, Stavi, Podrznik, Kovšek, Hicelberger, Zantar, Usar, Petrin in Rakun (Mark). Za delegate na sreski skupščini so bili izvoljeni: Fr. Rakun, Fr. Jazovnik, I. Partl, M. Stiglic, I. Stiglic, in I. Melave. Lepo uspelo zborovanje je ob 17. zaključil komisar Kolar s pozivom, naj bi novi odbor takoj pričel z intenzivnim organizatorskim delom.

Plavalni spor med Jugoslavijo in Avstrijo

Dubrovnik, 4. septembra. E. Danes je odpotovala iz Dubrovnika avstrijska plavalna reprezentanca. Spor, ki je nastal, ker je avstrijska reprezentanca v drugem polčasu waterpolo tekme zapustila igrišče, še ni rešen. Prireditelji tekme so odrekli izplačilo dogovorjene vsote Avstrijcem. Zaradi tega bo bržkone nastala mednarodna sportna afera.

Naši kraji in ljudje

Pozabljen grob Slovence Gašparja Rojka v Pragi

»Jutro« je nedavno priobčilo v kulturnem pregledu članek svojega praškega dopisnika, odličnega češkega publicista Jana Hajšmana: »Pozabljeni Gašpar Rojko«. Pisec je v tem članku opisal zapuščen grob tega prosvetljenega duhovnika iz dobe cesarja Jožefa II. Rojko si je pridobil znatnih zaslug za čiščenje narodni preporod zla-

eti s tem, da je kot katoliški duhovnik, profesor bogoslovja, zagovarjal Jana Husa in čast češkega naroda. Ta prosvetilec, po rodu iz okolice Maribora, je dolga leta živel v Pragi, kjer je bil navezanejši prost. Pokopan je na tistem, do malega že zapuščenem pokopališču v Košicah, kjer je tudi grob kardinala Schwarzenberga i. dr.

»Jutro« članek je vzbudil v Pragi razveseljivo pozornost. Kakor smo že zabeležili, je odlični prijatelj Jugoslovancev, ravnatelj osrednje socialne zavarovalnice v Pragi dr. Peter Zerk predlagal praškemu mestnemu svetu, da naj mestna občina prevzame skrb za grob Slovence Gašparja Rojka, ki je že pred dobrimi 150 leti deloval za Čeha. Za ta predlog se je toplo zavzel praški primorac dr. K. Baxa, ki ga vsi poznamo in cenimo kot prijatelja Jugoslovancev in zvestega podpornika vseh vzajemnostnih prizadevanj. Predlog je bil soglasno sprejet.

Prinašamo posnetek Rojkovega nagrobnika, ki nam ga je ljubezno poslal bivši generalni konzul v Ljubljani dr. Otokar Benč in tako zopet pokazal, da ni samo vneti čitatelj »Jutra«, marveč je tudi vedno voljan, podpreti našo stvar kjerkoli in kadarkoli more. Tako je spomin pozabljenega Gašparja Rojka zopet oživel v Pragi in med nami!

Ob grobu Marije Mehletove, skrbnice revnih deklet

Ljubljana, 4. septembra.

V ponedeljek smo spremenili na njeni zadnji poti Marijo Mehleto, upokojeno učiteljico s šentjakobske meščanske šole v Ljubljani. Pri pogrebu je bilo razmeroma veliko ljudi, a gotovo ni bilo med njimi niti enega, ki bi se ga udeležil zaradi »dolžnosti«, temveč je to bil eden izmed onih redkih intimnih pogrebov, kjer se ljudje zberejo iz notranjega nagiba, ko veže vse skupno iskreno čustvo do pokojnika. Največ je bilo stanskih tovarišic, a tudi zelo mnogo njenih učenc — dasi šola oficijelno

ni bila zastopana — in to celo takih, ki so že pred 20 in več leti hodile k njej v šolo.

V nekrologu navadno našteva pisec pokojnikov dobre lastnosti, take, ki jih je v

resnici imel, še več pa tistih, o katerih ni bilo sledu. In čim bolj vplivno mesto je imel on ali ga imajo njegovi sorodniki, temveč dobrih čednosti mu pripisejo. O Mariji Mehletovi ni treba takih besed: prizor ob njenem grobu nam jasno osvetljuje njen značaj, ki sije kakor svetel žarek v naše sebične in kruhoborske dni. Ko so polagali krsto v grob, se je začel pretresljiv jok: njena služkinja je bila, ki se je s tako bridkostjo poslavljala od svoje gospodinjke kakor otrok od resnično ljubljene matere. »Kaj sem jaz zgubila z njo!« je jecala med ihtenjem. Najbrže danes ni dosti gospodinj, ki bi se služkinje tako poslavljale od njih!

V skladu z vsem pogrebom in z razpoloženjem pogrebcev je bil govor tovarišice Marije Sodnikove, ki se je poslovala od pokojnice s preprostimi, a pristržno iskrenimi besedami. »Hudo nam je, ker jo bomo zelo pogrešali,« je rekla med drugim. Tudi to niso samo vplivne fraze, ampak resnica. Četudi je bila v pokopju, je Marija Mehletova vršila tako važno in dobro socialno delo, kakor malokatera pri nas. Kot učiteljica ni skrbela samo za to, da je svojim učencem čimbolj razširjala umsko obzorje, temveč se je poglabila tudi v njihove razmere, v katerih so živele doma. Ko je videla, da so mnoge izmed njih revne, da zlasti one, ki prihajajo s periferije mesta, ostajajo mnogokrat brez kosila, ker jim je predalet domov, če imajo tudi popoldne šolo, je sklenila oteti jih gladi in — ceste. V lastni hiši za Gradom jim je dala na razpolago prostore za zavetišče, kjer so dobivale hrano in so bile do pouka na toplem. Hrana je bila tako poceni, da jo je lahko dobila vsaka, tudi najrevnejša. Kolikor so dopuščala sredstva, ki jih je za zavetišče naprosila zadruga »Dom učiteljice«, pod katere okrilje je bilo zavetišče, je Marija Mehletova skrbela za pribojške svojim dragim varovankam. Vse, kar je bilo na njenem vrtu, je pripadalo tudi njim. Vedno je bila med njimi in jim je skušala pričarati toploto pravega doma. Za to zavetišče jih je le malo vedelo: Marija Mehletova svojega dela ni obehala na veliki zvon. Bila je iskrena in je odklanjala vse, kar je samo navidezno in neiskreno. 60 ubogih gojenk bo pogrešalo svojo voditeljico, ki ji bo težko najti nadomestila. O takem človeku se lahko reče, da je zapustil vrzel za seboj, čeprav nas je toliko, da smo drug drugemu na poti.

Njena smrt je tembolj tragična, ker je našla v svojem delu toliko zadoščenja in ker bi se tako rada živila za svoje gojence. Dasi se je do zadnjega živo zanimala za vsa stanskih, ženska in politična vprašanja, ji je bilo vendar najbolj pri srcu

Okostje neznanega turista v skalovju nad Okrešljem

Celje, 4. septembra.

V nedeljo zjutraj je priredil dr. Drago Kralj, ravnatelj Celjske posojilnice, lov na game nad Okrešljem. V skalovju med Kamniškim sedlom in na poti proti Pasjemu sedlu je pogodil lepega gamsa. Kmalu nato je zagledal drugega gamsa, sprožil je in misleč, da je tudi tega zadel, je naročil lovskemu pazniku Plesniku, naj gre gamsa iskat. Plesnik pa ni našel gamsa, pač pa je zagledal pod skalnato steno, stran od turistovske poti okostje neznanega moškega. Pri mrtvecu so našli dobro ohranjeno obleko in pelerino, dva pasa in čevlje. En čevlj je ležal na lobanji, drugi, v katerem je tičala odlomljena noga, pa nekoliko vstran. Neznane je najbrž lani strmoglavil s skalovja pod Kamniškim sedlom in se ubil. Njegove identitete ni bilo mogoče ugotoviti. Gre najbrž za kakega inozemca. Okostje so prepeljali v Solčavo.

Ljubljanska ljudska univerza ustanovljena

Ljubljana, 4. septembra.

V dvorani Državne trgovske akademije se je snoči vršil sestanek za ustanovitev ljudske univerze v Ljubljani. V imenu za držanega podžupana je otvoril svečanost znani prosvetni delavec sodnik dr. Bajič, nato pa je tajnik ZKD dr. Mihelak podrobno poročal o izvršenih pripravah za ustanovitev prepotrebne osrednje nacionalne prosvetne ustanove. Gmotna osnova je že zagotovljena, prav tako je že zbran predavateljski kader, ki ga tvorijo predvsem naši najodličnejši vseučiliški profesorji. ZKD je že votirala 10.000 Din, prav tako sta banska uprava in mestna občina obljubili primerno zneske.

Univ. prof. dr. Ozvald je kratko pozdravil ustanovitev Matice našega prosvetnega dela. Soglasno so bila sprejeta pravila, nato pa je bil izvoljen odbor, v katerem je šest virilistov in pet voljenih funkcionarjev: dr. Bohinjec za mestno občino (namestnik Stanovec), prof. Ozvald za univerzo, zastopnik banke uprave in trije predstavniki predavateljskega sveta, ki bo-

njeno zavetišče. Naj bi njena resnična ljubezen do bližnjega odjeknila v mnogih srcih in našla pravo naslednico!

Morskega psa pripeljejo v Ljubljano

Sušak, 4. septembra.

V Grabrovem, ki je eno naših najlepših lovišč za tunje, v občini Kraljevica-Smrika, so v soboto zjutraj vlovili morskega psa. Zverina se je zjutraj okrog 7. ure zaletela v mrežo. Borba je bila huda. Naposled je ribičem vendar uspelo, da so pošast obvladali in usmrtili, vendar pa je bila mreža že hudo poškodovana.

Posast je dolga 7,60 m in je tehtala 2.400 kilogramov, po odstranitvi drobia pa 1.800 kilogramov. Sodiijo, da spada v vrsto onih, ki imajo svojo stalno domovino v Tihem oceanu. Kdo bi vedel, kdaj in kako se je mrcina priklatila v Jadransko morje!

Drobovje je bilo prazno, očito je glad pritiral zver v ribiško mrežo, kjer jo je dohitela smrt. Sodiijo, da je to tisti morski pes, ki je precej časa vznemirjal kopališče Opatijo in Loodvran, od koder pa je pred nekaj dnevi izginil, ker je s svojim divjim lovom v Kvarneru razgnal vse ribe in se tako sam iznebil hrane. Morski psi so v našem morju zelo redke prikazni. Poslednji je bil ubit pred šestimi leti.

Ljubljana, 4. septembra.

Novica o morskem psu je zlasti po Ljubljani vzbudila izredno zanimanje, ker se je uprava ljubljanskega velesejma pogajala za prevoz v Ljubljano. Morski pes bi moral priti že v ponedeljek. Toda ribiči, ki so ga naložili v Kraljevici na velik tovorni avtomobil s ledom, so imeli v Lokvah pri Delnicah defekt in je avto tam obstal. Ker transporta kljub dogovoru le ni bilo v Ljubljano, se je že včeraj zjutraj odpeljal tja prof. dr. Serko, a danes ob 3. zjutraj tudi tajnik velesejma g. Richter in pa tajnik Slovenskega ribarskega društva g. Malenšek, da uredijo vse potrebno za nadaljnji prevoz v Ljubljano. Prof. gosp. Serko je odpotoval zlasti zato, da bo pošast prišla dobro ohranjena v Ljubljano.

Med tem so pa že Zagrebčani reklamirali pošast zase, češ, saj je bila ujeta v Hrvatskem Primorju. In res jo je ribič Jorkotić prepeljal v Zagreb, kjer ostane na velesejmu od petka zjutraj, a v petek popoldne jo prepeljejo v Ljubljano.

Naši znanstveniki so vse pripravili, da bodo zver mumificirali. Potrebno je 400 l raztopljenega formalina za vbrzganje v žile, parafin in še nekatera sredstva.

do še določeni, podžupan prof. Jarc, sodnik dr. Bajič, tajnik TOI dr. Pretnar, zastopnik Delavske zbornice Juvan in tajnik ZKD dr. Mihelak, v nadzorstvenem odboru pa prof. dr. Grafenauer, direktor HZ dr. Petrič in Joosip Ribičič.

Tako je torej Ljubljana vendarle dobila svojo ljudsko univerzo, katere delo bo v prvi vrsti posvečeno izobrazbi nižjih slojev. Po potrebi se bodo vršili ciklični predavanja tudi na periferiji v Šiški, Mostah in na Viču, tako da delavcem ne bo treba izgubljati časa za dolgo pot v mesto. V glavnem pa se bodo vršila predavanja na trgovski akademiji in na vseučilišču. Z rednim delom bo ljudska univerza pričela v prvi polovici oktobra.

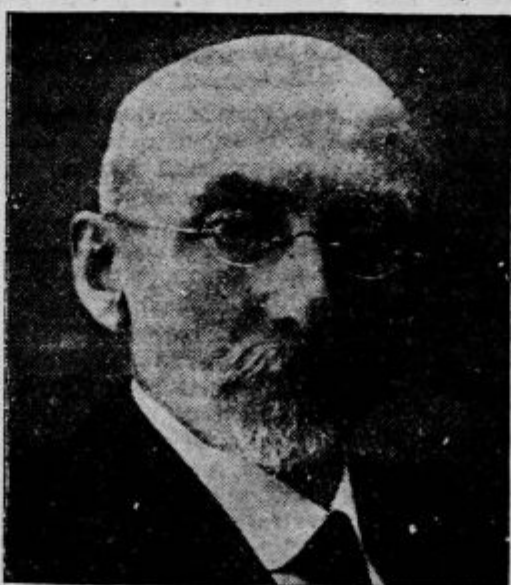
Strelna užiga

Videm - Krško, 4. septembra.

V petek se je takoj po 12. uri spet nadno pooblašilo in pojavila se je nevihta, med katero je nekajkrat močno posvetilo in udarilo. Takoj v početku nevihte je strela udarila v Savo, kmalu zatem pa v bližnji Stari vasi nad Vidmom v gospodarsko poslopje posestnice Amalije Ermanove. Zapolenec, ki se je v tistem hipu baš mudil v podstrešju pri krmi, je strela vrgla, že v naslednjem trenutku pa so ognjeni zublji objeli podstrešje, v katerem je bilo 60 do 80 m krme. Prestrašeni domači ter sosede so se rešili iz hlevov živino in svinje. Že v nekaj minutah so bili pri požaru gasilci z Vidma in iz Krškega. Obe motorki sta stopili vzajemno v akcijo in omejili požar, ker so bila v neposredni bližini s slamo krita poslopja. Za njimi so prišli še gasilci iz Dolenje vasi in Rajhenburga. Škoda je precejšnja, poslopje pa je bilo zavarovano le za 20.000 Din.

Bolne žene dosežejo z uporabo naravnih »Franz Josefovih grenčic« neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar čisto učinkuje izredno dobrodejno na obolenje organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefovih vode« ugotovili z lastnimi preiskavanji. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

tara. Dasi leže v teh knjigah neprecenljivi zakladi idej in lepote, kakor le v redkokaterem češkem delu, je vendar tako izdaja Březine v sedanjih razmerah finančno tveganje, zato pa tem zaslužnejše kulturno dejanje. Březina v redakciji M. Hyska in v izdaji »Melantrich« pomeni tih, ven-

dar pa svečan dogodek v češkem založništvu: pomeni izpolnitev narodovega prvega dolga nasproti pesniku, ki predstavlja nemara najvišji vrh v češki literaturi. Zakaj ne Vrohlíky in ne sodobni češki pesniki se ne morejo meriti z Březino, ki

...iz krepkega borovega debla pridobivamo nesnago razkrajajoči terpentini, ki daje spojen s čistilno močjo ALBUS-mila

idealno pralno sredstvo

ALBUS-terpentinovo-milo

z ALBUS-

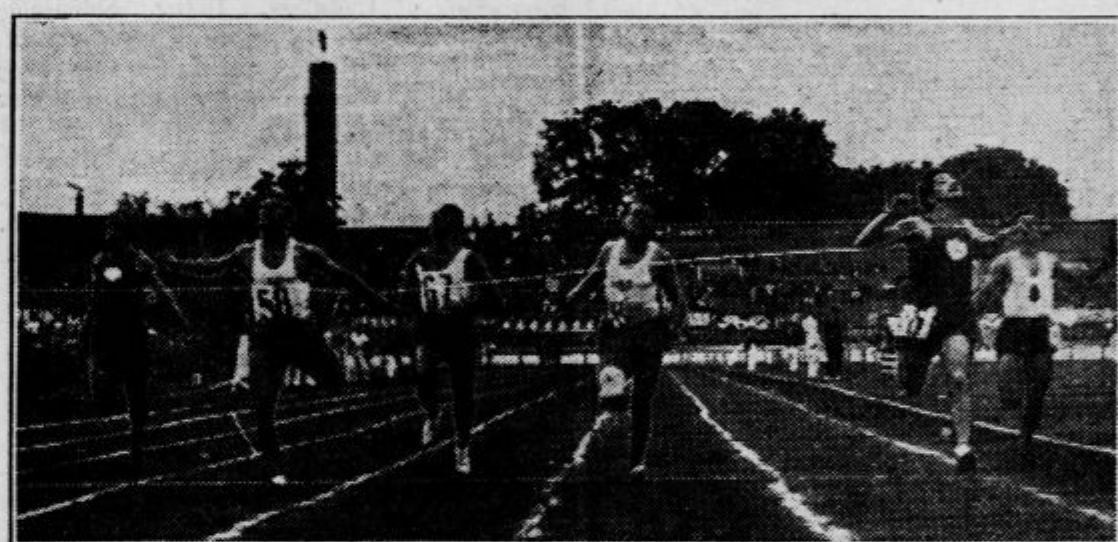
terpentinovim milom

oprano perilo je zajet

solnčni žarek. Vaše perilo se blesti v snežni belini in diši čudovito.

ALBUS-terpentinovo milo je idealno pralno sredstvo.

Slike z Balkanskih iger

Finale na 200 m: Mladi, talentirani Kovačič (drugi od desne) si pribori balkanska prvenstva v tej disciplini s izredno sposobnostjo in borbentostjo. Porazil je znane grškega sprinterja Frangoudisa. Najhitrejšega tekača na Balkanu Jugoslovana Bauerja je pustil na 5. mestu

Krevs po znamenitem teku na 5 km pod skrbnim, toda nepotrebnim nadzorstvom funkcionarjev in Rdečega križa.

Dva Kranjca, Krevs in Bručan, najboljša reprezentanta naše garde na dolge proge po uspelem teku na 5 km v prijateljskem obsegu — ne v stilu rivalitete Ilirije in Primorja. Krevs je član akademikov, Bručan pa »purgerjeva«.

KULTURNI PREGLED

Zbrani spisi Otokarja Březine

Izpolnilo se je veliko delo: Češka akademija znanosti in umetnosti je izdala pri oni najuglednejši in najkulturnejši praški založbi »Melantrich« »Spisy Otokara Březiny«. Tako je zadoščeno želji, ki jo je glavni jarmofski samotar izrazil v svojem testamentu. Vse literarno delo Otokarja Březine je zbrano v treh odlično opremljenih knjigah kvart - formatu, s pesnikovimi portreti (delo Fr. Bilka), sliko njegove matere, s faksimilom itd. Vzorna izdaja! Vzorna ne le po opremi, marveč tudi po ureditvi. Literarni zgodovinar dr. Miroslav Hyska je po naročilu Češke akademije kot Březinovega literarnega dediča prevzel častno dolžnost, da uredi definitivno izdajo Březine. Delo ni bilo najlažje, čeprav so že prej izšli (v izdaji »Menesa«) Březinovi zbrani pesniški spisi in proza. V celotno izdajo pa so dodali tudi spise, ki jih Březina ni maral izdati, delno ne poznati in priznati: dali so debel zvezek z naslovom »Prvotiny«. Vse tri zvezke je urednik vestno in vešč opremil z obilnimi opombami. Akademijina izdaja Březine v »Melantrich« založbi je za sedaj najpopolnejša. Manjka samo še njegova korespondenca, ki izhaja v posameznih izdajah. Tako so kmalu po pesnikovi smrti izšla pisma Fr. Bauerja,

predlani so bila objavljena pisma Březinovega kongenialnemu ilustratorju in prijatelju Františku Bilku (o tej knjigi sem poročal v 7. knjigi »Odmenev«), posebno pozornost pa so vzbudila pisma Anni Pammrovi, edini ženski, ki je poleg pesnikove matere imela večjo vlogo v življenju tega genialnega umetnika pesniške besede. Škoda je, da korespondenca izhaja tako raztrgano, saj prav kakor Flaubertova pisma ne le osvetljuje, marveč v marsičem izpopolnjuje Březinovo delo. V svoji zreli dobi je ta neomoljti brusilec besede pisal pisma tako, kakor jih današnji človek več ne piše; tudi v takih trenitvah je kaj čisto usvarjal, in nekateri odstavki v njegovi korespondenci se čitajo kakor do popolnosti dognani esaji. Prav zaradi tega se bo kdaj pozneje njegovemu opusu priključila tudi korespondenca kot njegov organski del, kot najpogostnejši izraz pesnikove izredne osebnosti.

Ljubitelji Březine morajo s posebnim priznanjem kvitirati poštovanost založništva »Melantrich«, ki je v teh izjemno težkih časih prevzelo izdajo Březinovih Zbranih spisov. Izdajo, ki o nji ni pričakovati, da bi jo občinstvo razgrabilo kakor pomodno senzacijo, ki jih večidel prinaša prevodna litera-

je včasih nevidni formalni sorodnosti s tem ali onim svetovnim poetom čisto svojvrsten, globoko izviren pojav in morda prav zaradi tega malo popularen doma in premalo uvažen v tujini. Březina je prvi v češki poeziji ustvaril avtoritarno vrednote. Formalna razčlenba njegovega dela lahko pokaže, koliko so ga inspirirali francoski simbolisti in kako se je odzval raznim dihovnim strujam svojega časa, zdej pozitivno, zdej negativno, ne more pa prodrati k izočemu jedru njegove poezije, ne more razloščati edinstvenega značaja Březinove tvorne osebnosti. V njem je nekaj magičnega, in če se je njegova doba opajala predvsem od pesnikov formalni dovršenosti, ob njegovi bleščeči dikciji, razkošnih slikah in divnih metaforah, bo morda za današnjo in bodočo dobo važnejša pesniška magika notranje vsebine. Zakaj to, kar je skrito v Březinovih verzih, tieta čarobni fluid misli in čustvenih ekstaz, zamamnih prividov in mističnih ekstazacij, tieta edinstvena napolitev z lepoto, na kateri se »monstrane« zarjet križajo odsevi zemeljskih stvari, prav to daje Březinovi poeziji njeno nadčasovno vrednost. Březina je združeval v svoji stvarjalni vidovitosti rezultate sodobnih prirodnih ved s kozmološkimi idejami in večloveskimi sanjarjami srednjeveških mistikov, zaradi tega je ustvaril poezijo s tako idejno in estetsko napolnitvijo, da mu v vsej svetovni poeziji ne najdemo očitnega duhovnega brata.

Nedvomno je značilno, da imajo Čehi med

reprezentanti svoje duhovne sodobnosti tako pesniško osebnost kot je bil Otokar Březina: misleca, ki je dajal svojim idejam obliko najfinere poezije in ki je svojo intuicijo, ves talent, ves razum, ki je kakor antena lovil v duševnem ozračju vse duhovne struje, vse svojo izredno stvarjalno sposobnost požrtvovalno zastavil za to, da dokaže obstoj nekega drugega sveta nego je realni. Še več: da po platonovski napravi iz njega zaradišče vsega dejanja in nehanja v realnem svetu. »Narod realistov« ima na svojem vrhu genialnega pesnika - mistika: to je dejstvo, ki nekoliko spreminja popularno sodbo o Čehih in vodi globlje poznavanje skozi umetnost baroka h Komenskemu, k Češkim bratom, Chelčickemu, k Husu, k dolгим in zapletenim verskim bojem tega novejšega »naroda realistov«. Zakaj češki narod je bil stoletja narod plamenitih idejnih bojevnikov, narod, ki se je nekaj časa celo bolj nego Rusi in Poljaki zvaljal v krčih bogoskajstva. Březinova poezija pomeni moderni etik - staro, v prosvetljenosti prelomljeno linijo češkega kulturnega razvoja, pomeni zavzeto prielaskovanje podtalnim vrelcem, ki v zlie vsemu »realizmu« in navidezni »german-skim« lastnostim napajajo dušo češkega naroda. In nekaj tega pristnočeškega idealizma, ki je pri Březini prešel v mistično zavrelost, je tudi v zmernem racionalizmu Masarykove humanitne filozofije.

Tako torej stoji Březina pred nami velik kot umetnik, a korenit in silen tudi kot

DANES NEPREKLICNO ZADNJKRAT VELEFILMSKA OPERETA

KRALJA VALČKA

Opereta polna veselja, petja, zabave in domačnosti. Predstavlja nam boj med Straussom in Lannerjem.

Renate Müller, Willy Fritsch, Pavel Hörbiger, Rose Barsony.
Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri
Elitni kino Matica. Telefon 21-24.

Domače vesti

• Velike letalske tekme na prestolonaslednikov rojstni dan. V četrtek na rojstni dan prestolonaslednika Petra se bodo, kakor znano, vršile tradicionalne letalske tekme, za katere je zrakoplovno poveljstvo že odobrlo tekmovalce iz velikega števila prijavljenih kandidatov. Te tekme so posebno važne zaradi tega, ker se na njih preizkušajo mladi vojaški aktivni in rezervni letalci, ki imajo potem pristojo do večjih domačih in mednarodnih letalskih prirediteljev. V prvi kategoriji vojnih letal bo tekmovalo 48 letalcev na 24 letalib, v drugi skupini bo 10 lovskih, v tretji pa 14 šolskih letal.

• Odgovoritev proslave osvobodjenja Prekmurja. Odbor za proslavo 15letnice osvobodjenja Prekmurja v Lendavi sporoča, da je zaradi nepričakovanih tehničnih vzrokov sklenil preložiti proslavo od 8. do 9. t. m. na 22. in 23. t. m. Proslava se bo vršila z istim sporedom in v istem obsegu, kakor je bila napovedana. Vse zavedeno narodno prebivalstvo vabi odbor ponovno k najštevilnejši udeležbi te velike mednarodne in državne manifestacije na naši severni meji. Odbor pričakuje ugodno rešitev svoje prošnje za četrtinsko vožnjo vseh udeležencev.

• Za veliko skupščino Društva sv. Cirila in Metoda 16. t. m. na Vrhniki je dovoljena polovična vožnja. Na vstopni postaji se kupi celotna karta in pa železniško izkaznico, ki stane 5 Din. S potrdilom o udeležbi, ki ga prejme vsak udeleženec pri CMD na Vrhniki, in pa s kupljeno karto ter železniško izkaznico ima vsak brezplačen povratek.

• Lepo slavlje v zavedni narodni družini. V Cezanjevcih pri Ljutomeru sta v ponedeljek obhajala zlato poroko zakonca Franjo in Alojzija Luknar. Oče Franjo Luknar se je rodil 28. septembra 1859. v Radomerskem pri Ljutomeru, po poroki pa si je ustvaril svoj dom v Cezanjevcih, kjer je sodeloval pod vodstvom učitelja Jachera, sedaj upokojenega šolskega ravnatelja v Ljutomeru, pri vseh predvornih narodnih prireditvah v Ljutomeru in okolici. Za proslavo dolo vneti starček je še pred nekaj leti pridno zahaljal k pevskim vajam. Udeleževal pa se je tudi nad 30 let pri gasilnem društvu v Cezanjevcih, za kar je prejel zaslužen odlikovanje. Zgleda zakonca sta vzgojila svoje otroke v nacionalnem duhu in uživa njuna rodoljubna velika ugled. Jubilantu, ki v zadnjem času boleha, želijo množično prijetelji, da bi se spet kaj kmalu napotil v prijazni žirovščak, kamor ga tako ljubljivo vabijo prišleki klopčeti.

Pri boleznih želodca, črevesja in prebavnih priredih uporaba naravne »Franz Josefovce« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, ki preidejo v kri.

• Velik uspeh slovenskega fotomaterija v inozemstvu. V Luzernu v Švici je bila od 14. julija do 5. avgusta velika mednarodna razstava umetniških fotografij in so poslali na njo fotomaterija iz 30 držav nad 2000 svojih del. Razsodišče pa je izvršilo temeljito izbiro in je razstavilo le 452 prišepkov. Med razstavljalci so najslavnejši mojstri vsega sveta. Konkurenca za nagrade in ocene je bila zelo ostra. Med razstavljalci je bil tudi ljubljanski fotomaterija g. Ante Koraič, ki je dobil bronasto kolajno za svojo tudi v Ljubljani znano fotografijo »Reber v zimskem soncu«. Svoja dela je poslal na to znamenito razstavo več naših amateljev, sprejeta pa so bila samo dela g. Koraiča.

• Zalna svečanost za generalom Majstrom na Sv. Planini. Legija koroških borcev »Vojvode Boruta« v Trbovljah pridelila 16. t. m. (medelja) na Sv. Planini žalno svečanost v počastitev spomina mrtvega vrhovnega vodje legije koroških borcev, našega narodnega junaka generala Rudolfa Maistra in tovarišev borcev, ki so dali svoja mlada življenja za svobodo zibelke slovenstva. Ob 10. bi zadušnica nato zborovanje pred planinsko cerkvijo, na katerem se bo govorilo o zaslugah generala Maistra za naš narod in državo, o nalogah in ciljih Legije koroških borcev in o spomeniku Narodno-obrambenega sveta. Legija koroških borcev vabi prebivalstvo vseh rudarskih revirjev in drugih krajev, zlasti vse one, ki so stali po prevaru v obrambi

Čeh. (Njegovo čestvo je sijajno argumentiral Arne Novák).

Sedanja monumentalna izdaja Bfeznopevka dela bo olajšala proučevanje tega pesnika, ki o njem opazno narašča literatura, kakor o vsakem umetniku, čigar delo presega tesni okvir generacije in modnih okusov.

Kdor ve, s kakšnim kritičizmom je Bfezina v svoji drugi razvojni fazi, v dobi svojega čudovitega zorenja, pilil, dovrševal in z večjim strahom nego naš Prešeren izdal svoje delo od zbirke »Tajemne dalky« (Skritnostne daljave) do zbirke »Ruce« (Roka), bo zlasti presenečen od knjigi »Prvotiny«. Kajti tu spozna Bfezino iz prve razvojne stopnje, pesnika precej drugačnega kova, z očitnimi sledovi ne ravno prvotnih vplivov, pesnika, ki je ponekod celo povprečen in ki se tudi v prozačnih epizah ne more povzpeti k do višku visoko. Natančnejše čitanje in razlaganje ti sicer pokaže, da obstoje med prvo in drugo fazo vezi organizirane rasti in da se tu ni zgledila neka duševna preobrazba. Vendar je nedvomno, da so prve nove pesmi, ki so pozneje izšle v zbirki »Skritnostne daljave«, mešane v njegovi umetniški rasti. Kakor da so v njegovega duha padli neki novi fermenti in ga popolnoma prekrasili. Od »Skritnostnih daljav« do torza njegove neizdane šeste zbirke ne čutiš znatnih prehodov: le v odtenkih, v večji pooblobljenosti, v rahločutnejši izbiri, v finejšem dojetju in izraževanju, v novi idejni snovi čutiš blago, poletno zorenje že zrelega mojstra. Čutiš, kako težko grozdje njegove poezije

naše severne meje, da se v največjem številu udeležijo te žalne svečanosti.

• Volitve v Tuhinju potrjene. Kakor znano, je pri volitvah 17. junija novo formirani občini Tuhinju v kamniškem srezu zmagala z lepo razliko glasov nacionalna lista, na kateri je bil nosilec priljubljen dosedanj župan g. Anton Burkelica iz Laz v Tuhinjski dolini. Nasprotniki so se proti volitvam pritožili na upravno sodišče, ki pa je pritožbo zavrnilo kot neosnovano. Pritožitelji so doživeli s tem novo blamažo, nacionalni volilci pa so dobili popolno zadoščenje.

DANES GRETA GARBO v filmu ljubezni „Inspiracija“

Zgodba žene, ki je mnogo ljubila.
ZVOČNI KINO IDEAL
Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri.
Vstopnina 4.50, 6.60 in 10 dinarjev.

• Zborovanja naših hišnih posestnikov. VIII. redni zvezni zbor-kongres lastnine Glavne zveze društev hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine Jugoslavije se bo vršil na praznik 8. t. m. ob 3. popoldne v beli dvorani hotela Uniona v Ljubljani. Isti dan in v isti dvorani se bo vršil ob 10. popoldne redni občni zbor delegatov Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani. Poleg običajnih dnevnih redov se bo na obeh zborovanjih razpravljalo tudi o zaščiti zadolženih hišnih posestnikov in o sedanjem stanju hišne posesti v splošnem, zaradi tega se pričakuje za ta zborovanja velika udeležba in močno zanimanje.

• Abiturientski tečaj Zbornice TOI na drž. trgovski akademiji v Ljubljani. Po večletnem presledku se je ustanovil v novem poslopju trgovske akademije v Ljubljani abiturientski tečaj, ki stoji pod okriljem Zbornice za TOI. Abiturientski tečaj je namenjen predvsem visokošolcem juristom in tehnikom, da si razširijo in izpopolnijo trgovsko-gospodarsko znanje. S pridom se bodo mogli udeležiti abiturientskega tečaja tudi absolventi(ke) učiteljskih in učitelji, ker jim ta tečaj nudi vso izobrazbo, ki jim je potrebna za poučevanje na trgovskih nadaljevalnih šolah ter raznih trgovskih in zadržnih ustanovah na deželi in da pomagajo dvigniti gospodarsko našo deželo. Absolventom srednjih šol, ki se strajajo dolgotrajnega in draga študija na univerzi, nudi abiturientski tečaj priliko prilagoditi svoje teoretično srednješolsko znanje neposredno v praktično smer, ker si morejo pri vestnem enoletnem študiju pridobiti dovolj znanja za izvrševanje raznih pridobitnih poklicev in praktičnem življenju. Bo pa tudi koristen vsakomur, ki se že udeležuje samostojno ali kot nameščene v gospodarskem življenju, pa je v praksi začutil potrebo, da svoje teoretsko kakor tudi praktično znanje izpopolni in si pridobi novo znanje, ki mu je doslej še primanjlovalo. Abiturientski tečaj se bo vršil v modernih prostorih nove zgradbe trgovske akademije. Služatelj(ce) bodo poslušali predavanja v zračnem in svetlem prostoru, ki je bil že v projektu zgradbe določen za abiturientski tečaj. Knjižovedstvo in kontorska dela se bodo poučevala v posebni knjižovodski dvorani. Za blagostanje in tehnologijo in ekonomsko geografijo so določeni moderni opremljeni prostori, ki ustrezajo zahtevam vodobnega nazornega podajanja predmeta. Tudi za proste predmete je dobro preskrbljeno. Na razpolago je strojepisnica, opremljena z vsemi sistemi pisalnih strojev. Vaje v preizkušnjo blaga se bodo vršile v kemičnem laboratoriju, ki razpolaga z vsemi potrebnimi pripravami. Predavanja

NOVI PENZIONAT ZA NAŠE KČERKE

»Lada« Zagreb, Deželna ulica 18.
Odobren po Ministrstvu prosvete u aktu št. 24317/1934. sprejema učence vseh spol in banov. Gojenke, katere ne hodijo več v šolo, dobe vso izobrazbo, potrebno današnji št. v službi, družini in doma. Učiteljce so kvalificirane, oprema pensionata je prvostopenjska. Prospekte pošilja na zahtevo: Uprava pensionata. 6656

dobiva zadnji solnični blagoslov. Kolika razlika med to stopnjo mojstrske dovršenosti in med dobo, ki jo je prikazala knjiga »Prvotiny«! In na tej resnično mojstrski stopnji je Bfezina preobčutljiva za vsako besedo, še več, za zvok in barvo besede; kakor slikar srednjeveških inčialk in miniaturo posveča največješjo pozornost slednjemu odtenku. Ob tem artizmu pa se začnejo ne zmanjša prvinska pesniška sila stvarilne: besede in duh se zlivajo v prekrasno celoto.

Doslej smo poznali Bfezino iz njegove zrele faze, ki se začela nekako z letom 1896; sedaj se je razgrnil v pogled v pozabljeno delo mladega Bfezina, in tajna umetnika in njegove zornice je še večja nego je bila prej. V tem pogledu pomeni tretji zvezek. »Prvotiny«, odkrije zlasti za nas, ki nam niso bili dostopni viri njegove prvotne tvorbe. V prvi knjigi z naslovom »Basne«, so pesmi iz petih objavljenih zbirk in torzo šeste knjige, v drugi pa je njegova proza iz zrele dobe »Hudba pramenov«, štirje poznejši eseji in dve priložnostni mediaciji. Ovi novi listi dve knjige ima Bilkov portret iz treh dob tega blagoslovljenega življenja: mladega Bfezina, pa v dobi največjega stvarjalnega razmaha in slednjem na pragu starosti in smrti. Z njegovega obličja in vizionarskih oči gledata melanholična odposodi in tih radost najvišjega spoznanja. S posvečenim veseljem uvrščamo te monumentalno izdane dokumente o velikem Čehu med knjige, ki so namenjene prazničnim uram v življenju knjigoljubov. —o.

v abiturientskem tečaju se prične 1. oktobra. Vpisovanje se prične 1. septembra. Vse informacije in prospekte dobijo zainteresirani(ine) brezplačno pri ravnateljstvu trgovske akademije v Ljubljani. Za pisemne informacije naj se priloži znamka za odgovor.

• Konservatorij v Gradcu poučuje po najmodernejših metodah vse panoge instrumentalne godbe in petje. Poleg učilnic v svrhu umetniške poklicne izobrazbe, ima urejene tudi tečaje za otroke. Ker ima pravico javnosti, imajo dijaki na razpolago brezplačne obiske opere in tudi prednosti pri državnih izpitih. Obiskovalcem iz drugih krajev oskrbuje vodstvo tudi stanovanja. Opozarjamo na današnji oglas.

• Sneg v naših planinah. Ko so se po zadnjem deževju razvlekale megle nad Kamniškimi planinami in je za nekaj časa posijalo sonce, so zabliskali gorški vrhovi v prvem letošnjem snegu. Grinovec, Brana, Planjava in Ojstrica so bili v višini nad 2000 m pokriti s 3 cm debelo snežno odejo, ki se je zdaj obdržala že dva dni. Takisto je sneg pobelil vrhove naših Julijskih Alp.

• Avtobusna podjetja za Rdeči križ. Po razpisu ministrstva morajo v tednu RK od 17. do 22. t. m. vsa avtobusna podjetja ob izdajanju vozniških listov potnikom pobirati kot dodatek k vozni ceni prispevek za Rdeči križ 0.50 Din od vsakega začeti 100 Din vozne cene. V ta namen je treba vozovnice (v primeru kombiniranja vozovnic za manjše zneske zgolj eno) opremiti z zeleno portno znamko Rdečega križa, ki jo je pri izdajanju potniku uničiti s tem, da se del odtrga. Te znamke se dobivajo pri poštnih uradih, ki tudi prevzemajo nazaj preostale znamke, če se s' m vrnejo v ustrezajočem stanju v teku 7 dni po izdani teden. Izpolnjevanje predpisa se bo nadzorovalo.

• Strašno maščevanje po 25 letih. V Sremski vasi llin so sredi viharne noči vdrl v hišo kmeta Dimitrije Ristića trije neznanci ter zahtevali plačilo. Postregla jim je gospodinja, katero so natančno izpraševali o vseh članih rodbine. Žena je takoj slutila, da se neznani nočni obiskovalci razbojniki, ter se je zaradi tega zmužnila iz hiše in hitela k najbližjemu sosedu. Ko pa so alarmirani sosede prišli v Ristićev hišo, so našli gospodarja umorjenega. Glavo je imel trikrat prestreljeno z revolverjskimi strelji. Tudi 13 letnega sina ni bilo nikjer in so ga šele zjutraj našli umorjenega na njeni poleg hiše. Morilci niso iz hiše nikdar odnesli in se je po vasi razširila vest, da so izvršili oba umora iz maščevanja. Vaščani domnevajo, da je kmeta Ristića in njegovega sina ubil neki bivši sovaščan, ki se je z Ristićem še pred 25 leti pravdal zaradi nekega zemljišča.

• Vpisovanje v Legator Enoletni trgovski tečaj v Mariboru traja še ta teden, in sicer od 10. do 11. v šolski pisarni, Vrazova ulica 4. Znanost znižana solnina. Šolski program brezplačno. Lastni dijaški internat. Začetek dne 9. t. m.

• S skrbjo so gospodinjice nekda mislile na pranje. Pri pranju so posebno trpele roke. Vse te neugodnosti pa so sedaj odpravljene, ker izdelujejo milo, kombinirano s terpentinom. Med takimi mili je najbolj znano Albusovo terpentinsvo milo.

• Obledelo obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

u— Junaki — mučeniki Ferdo Bidovec, Franjo Marušić, Zvonimir Miloš in Vekoslav Valenčič so padli dne 6. septembra 1930. v Bazovici. Drevo ob 19. se bo zbralo rodoljubno občinstvo pred spominsko ploščo pred univerzo, jutri zvečer ob pol 21. pa bo komemoracija v kemski predavalnici na realki (Vegova ulica — vhod s dvorišča).

Damska kapela igra v

»Kavarni Central«

Za časa veseleja odprto celo noč

u— Slovenski vokalni kvintet koncertira danes ob pol 13. v razstavnih dvorani na velesejmu. Člani kvinteta Stibernik, Jug, Urata Petrovič in Sulc vsaj svoje sloves po vsej naši domovini pa tudi izven njenih mej. Kjerkoli so nastopili, so s svojimi odličnimi prednašanjem in lepimi ubrajnimi glasovi takoj pridobili vse poslušalce. Na današnjem koncertu zapoje Ispavčev »Savsko«, Adamičev »Za plotom« in ožen se bomo. Foersterjevo »Razbito čašo«, Prelovčev »Zapoj mi pesem dekle« in »Sedem rož«, Ispavčev »Imel sem ljubico« Foersterjevo »Spaka«, Adamičev »Serenado« in Jerebovo »O kresu«. Ob sklepu programa pa nekaj najlepših narodnih. Vse prijatelje lepega petja opozarjamo na koncert. Jutri pa je na vrsti orkestralna glasba. Izvajal jo bodo godalni orkester Orkestralnega društva Glasbene Maticе ter nam predstavlj 8 naših skladateljev s svojimi orkestralnimi deli. Vstopnina je minimalna, kdor kupi spored za 2 Din. ima sedež v dvoranici.

u— Šola Glasbene Maticе Ljubljanske. Danes popoldne ob 3. se začne redni pouk. Najprvo se dodela vsi vpisani gojenci k posameznim učiteljem. Zato naj pridejo popoldne ob 3. vsi gojenci, ki so vpisani za klavir, ob 4. vsi gojenci violine in ob pol 5. popoldne gojenci ostalih instrumentov. Sestanek je vsoje v Hubadovi pevski dvorani poslopja Glasbene Maticе v Vegovi ulici. Takoj po razdelitvi gredo učenci v posamezne učilnice, kjer se spoznavamo določil urnik. Obenem pa tudi opozarjamo da se danes v sredo lahko še ves dan vpišuje. Ukovina je znižana, poučujo se teorija in mladinske petje, klavir, violina, solopetje ter vsi orkestralni instrumenti in teoretični predmeti. Šola Glasbene Maticе je z državnim konservatorijem pod istim strokovnim in umetniškim vodstvom

Dr. Šavnik

zaradi študijskega potovanja v inozemstvo ne ordinira od 8. do 30. septembra.

JUTRI POJETA

JAN KIEPURA in MARTA EGGERTH

V PREMIERI VELEFILMSKE OPERETE

PESEM Z NEBA

ELITNI KINO MATICA

u— Na državnem konservatoriju v Ljubljani se uvede z novim šolskim letom več novih predmetov, zato bo delovalo na zavodu tudi več novih učiteljev. Kot učitelja solopetja bodela nastopila gospa Pavla Lovšćeva in bivši oporni pevec župevc. Na novo bodo poučevali skladatelj Vilko Umkar, režiser Ciril Debevec, Josip Pokorny, dalje absolvent visoke šole praškega konservatorija g. Pavel Šivic in absolvent dunajske akademije g. Bogomir Leskovic. Vpisovanje na zavod je te dni dnevno od 9. do 12. dop. Sprejemni izpiti so od ponedeljka dne 10. t. m. dalje, redni pouk pa začne dne 15. t. m. Vpisuje se v konservatorijski pisarni v Gosposki ulici.

Samo še danes vesela opereta VALČKOV ČAR

V glavni vlogi: Maurice Chevallier.
Petje, godba, smeh in zabava.
ZVOČNI KINO DVOR
Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri.
Cene 4.50 in 6.50 Din.

u— Danes nepreklicno zadnjokrat velika glasbena opereta »Kralja valčka«. Opozarja se cenjeno občinstvo, da je to filmsko delo po svoji glasbeni vsebini eno najrejšjih del filmske umetnosti. V nekaj dneh bomo imeli priliko slišati Jana Kiepura v najnovejšem delu »Pesem z neba«. To delo ne zaostaja za prejšnjimi filmi, v katerih je pel Jan Kiepura. Nasprotno, v nekaterih dejanjih se prekaša vsa njegova dosedanja dela. Zanimivo pa je tudi zato, ker sta se pri snemanju Marta Eggertova in Jan Kiepura resno zaljubila drug v drugega in se pred nekaj tedni tudi poročila. Glasbo je skomponiral sam slavni Robert Stolz, režijo pa je vodil Carmin Gallone. Že samo ti dve imeni nam jamčita, da je delo prvotno in lepo. Za smeh in zabavo skrbita Pavel Kemp in večna blazirani Theo Linggen, izdatno pa jim pomaga še neumorni Pavel Hörbiger.

u— Zgodnje jesensko vreme, ustvarja poleg nevesitosti tudi svoje čare. Pokrajina okrog Ljubljane, zlasti gozdovje prebija počasi v simfonijo krasnih barv. Siroči pa so mnogi zlasti uživali ob čudovito lepem solnčnem zatonu. Na zapadu je bilo vse nebo v zlatu in škrlatu, na vzhodu se je bočila veličanska mavrica, pred njo pa še druga manjša.

u— Upokojeno učitelstvo ima odelež svoj redni mesečni sestanek vsak prvi delavni četrtek ob 16. pri Novem svetu. Vabljeni vsi.

La Toja

RAZIRNA KREMA

in

KREME ZA KOŽE

Edinstvene na svetu.

ker varujejo, hranijo, pomlajujejo in zdravijo kožo. Zahtevajte jih povsod! Generalno zastopstvo za Jugoslavijo »CHEMOTECNA«

d. z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

u— Opozarjamo, da se sprejemajo prijave za gledališki abonma za sezono 1934/1935 dnevno v veži dramskega gledališča, in sicer od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Cene abonmajem so letos znižane.

u— Avtomobil je zdrknil čez škarpo. Na Privozu blizu Franzlove tovarne pletenim so imeli večeraj popoldne mašnao senzacijo. Tik za tovarno je zapeljal kmalu p. 4. znani zdravnik dr. Šavnik avto in odšel po opravkih v bližnjo hišo, pa zabil pa je voz zavrti. Ker je cesta tam nekoliko nagmjenja je avtomobil nenadno zdrknil in jo ubral naravnost proti Ljubljanci. K sreči pa je njegov padec v vodo zadrla močna vrba, v katero je treščil. Avtomobil je postal skoraj neposkodoval, stisniti je samo nekoliko sprednji odbijač. Avtomobil so nato z vrvmi privezali na drug osebnih avtomobil in ga s precejšnjim naporom kmalu potegnili na ravna tla. Seveda je dogodek privabil mnogo ljudi.

u— Ogenj v Streliški ulici. V ponedeljek je dimnikar zažgal saje v dimniku hiše v Streliški ulici št. 2., v neposredni bližini reševalne in gasilske postaje. Hiša je stara, tramovi so razmeščeni na temo okrog dimnika in segajo tudi vanj. Po zažiganju se je dimnik čez noč segrel in proti jutru so se vnel tramovi. Obstojala je nevarnost, da nastane velik požar. Na pomoč klicani gasilci pa so bili takoj na mestu in so prav hitro zadušili ogenj. Lastnik hiše ima vendarle nekaj tisoč dinarjev škode.

u— Nočni napadi se množe. Včeraj smo zabeležili dva primera ljubljanske nezgodne kronike, ko so neznanec v temi napadli pasanta iz zasele. In še je reševalni avto pripeljal v bolnišnico ko. Ljudmilo Vestovo vdomo po kontra-admiralu in stanujočo na Hradečkoga cesti 88. V zgodnjem jutranjem času so jo neznanec napadli na Golovu in jo tako ranil, da je na kraju napada ostala z zlomljenim noge.

u— Učni tečaj Trgovskega društva »Merkur«. Trgovsko društvo »Merkur« namerava prirediti ob zadostnem številu udeležencev večerne učne tečaje ob delavnikih od 19. do 21. za knjigovedstvo, stenografijo slovensko in nemško, laški in nemški jezik. Prijave v društveni pisarni od 8. do 2. ure. (Gregorčičeva ulica 27, pritišče, Trgovski dom).

u— Trgovine bodo v soboto 8. t. m. na praznik Marijinega rojstva dopolnile odprte, na kar se kupujejo občinstvo opozarja. Uprava združenja trgovcev.

u— Telese masaže, pedikiranje (rezanje kurjih očes itd.) ter vseh vrst kopeli najugodnejše v kopališču Slon.

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Iz Celja

u— Na rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra v četrtek 6. t. m. bo ob 8. zjutraj zahvalna služba božja v župni cerkvi sv. Daniela, nato pa v pravoslavni in evangelijski cerkvi. — Sokolsko društvo bo priredilo proslavo danes točno ob 19.30 v Gaborju. S proslavo bo združena počastitev spomina bazojskih žrtov, nato pa bo br. Kramar predvajal svoj film »Celjski župni zlet 1934«.

u— Članski sestanek občinske organizacije JNS za mesto bo danes ob 20.30 v Celjskem domu. Na dnevnem redu tega prvega rednega mesečnega sestanka po občinskih sta zanimiva referata finančnega referenta mestne občine g. dr. Dragotina Vrečka in narodnega poslanca g. Ivana Prekorskega o regulaciji Savinje in pritokov. Članstvo mestne in tudi okoliške organizacije JNS je vabljeno, da se zanesljivo udeležijo sestanka.

u— Uprizoritev »Slehornika« pred Marijino cerkvijo. Narodno gledališče v Ljubljani je uprizorilo v soboto zvečer ter v nedeljo popoldne in svercer Hofmannthalovega »Slehornika« pred Marijino cerkvijo v Celju. Ta misterij, ki je bogatejši na zunanji, kakor pa na notranji efekti, je dobljel tudi v Celju velik uspeh. Glas Gospoda Boga, ki ga je predstavil g. Debevec, se je v uvodu razlegal visoko s cerkvenega stolpa. Sceno pred cerkvijo so razsvetljevali močni reflektorji. Režija g. prof. Šesta je bila temeljita, izbrana je bila igra ves skrivnostni čar misterija. Tedavno vlogo Slehornika je postal g. Levcar z izvrstnim diferenciranjem in naravnim jkro ter izklesal močan umetniški lik. Mojestrovine zase so ustvarili tudi ge. Marija Vera (mati), Nablocka (ljubica), Barčeva (Dela) in gđ. Boltarjeva (Vera) ter gg. Skrbineš (Mamon) in Kralj (Smrt). V komičnih vlogah sta se uveljavila gg. Lapaš in Daneš. Tudi izvedba ostalih manjših vlog je bila posrečena, statisterije pa je bilo premalo. Točno in učinkovito je bilo petje mešanega zbora Celjskega pevskega društva v cerkvi pod vodstvom g. Šegule in igranje orkestra celjske Glasbene Maticе pod vodstvom g. ravn. Šančca. Uprizoritev je bila v vsakem pogledu skrbno pripravljena. Predstavo je obiskalo zelo mnogo domačinov, pa tudi zunanjih gostov je bilo lepo število. Škoda, da je bila rediteljska služba pomanjkljiva, vsled česar so razna vozila v bližini pomorila po nepotrebnem motila predstavo.

u— Drugi letni pregled motornih vozil, ki služijo javnemu prometu, in onih, ki iz kakršnegakoli vzroka letos še niso bili komisijsko pregledani, iz območij predstojništva mestne policije v Celju ter sreskih načestev v Celju, Gorenjem gradu, Komčah in Smarju pri Jelšah bo v sredo 12. t. m. od pol 10. dopoldne dalje pri mestni garaži na Sp. Lanovžu v Celju.

u— Odprite Obklovo ulico za promet! Mestni občinski svet je že dvakrat sklenil, da se Obklova ulica, ob kateri je v zadnjih letih zrasla cela vrsta novih vil, odpre za promet. Kljub dvakratnemu sklepu pa še to ni izvršeno. Nužno potrebno je tudi, da občina uredi to doslej zanemarjeno ulico in tudi odredi posipanje pešpoti od Tavčarjeve ulice ob plotu bolnišnice do Obklovo ulice.

u— Srečke državne razredne loterije za 29. kolo so že prispile in se dobijo v podružnici »Jutra« v Celju.

u— Kino Union, Danes ob 16.15 in 20.30 zvočna opereta »Ena noč v Benetkah« in zvočna prediga.

Iz Maribora

u— Četrta redna seja mestnega občinskega sveta bo v torek 11. t. m. ob 18. Na dnevnem redu je poročilo predsedstva, predlogi in vprašanja, poročilo odelkov ter volitev šestih članov v upravljalni odbor mestne hranilnice.

u— Združenje rezervnih oficirjev poziva vse rezervne oficirje, da prisostvujejo na rojstni dan prestolonaslednika Petra službi božji v oni cerkvi, za katero so prejeli razpored. Ako je to nemogoče, naj se opravijo pravoslačni pri komandantu mariborskega vojnega okrožja. Po službi božji bo parada čet, ob 19. obhod po mestu, ob 21. pa družabni večer v uniojski dvorani. Dopoldne svečana obleka z čarpo, popoldne in zvečer poljubno.

u— Upokojeno učitelstvo iz Maribora in okolice bo imelo svoj mesečni sestanek v četrtek 6. t. m. ob 16. pri Košumaju.

u— Mnenje strokovnjaka o pohorskih postojankah. V Mariboru se mudi znani balneolog in referent zdravstva pri ministrstvu socialne politike prof. Šerbovok. Ogledal si je vse pohorske postojanke in proučil naše klimatske razmere. O vsem, kar je videl, se je izrazil zelo pohvalno. Včeraj se je podal v spremstvu g. Lipoldove in g. Balonove k Sv. Martinu, kjer je gost počitniške kolonije kraljice Marije. — Deca tretje skupine počitniške kolonije Doma kraljice Marije se bo po enomesecnem letovanju vrnila v petek z vlakom ob 11.09. Starši naj pridejo na glavni kolodvor.

u— Velik naval na deško meščansko šolo. Na deško meščansko šolo je letos praveval naval in še ne pomnijo, da bi imeli kdaj toliko novincev. Letos se je vpisalo skupno okrog 800 učencev in bo na zavodu 7 prvih, 5 drugih, 3 tretji in 2 četrta razreda, skupno 17 oddelkov, torej za 5 oddelkov več kakor v lanskem šolskem letu. Zavod bo treba povečati, ker mu primanjkuje 7 učnih sob. Primanjkuje pa prav tako učnih moči in bi bilo potrebno, na zavodu namestiti vsaj 8 novih učiteljev.

u— Trgovine na praznik. Udruženje trgovcev javlja, da bodo na praznik 8. t. m. trgovine v Mariboru ves dan odprte.

Gospodarstvo

Zahteve obrtnikov na konferenci zbornic

Kakor je »Jutro« že poročalo, se je v ponedeljek v dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani pričela konferenca obrtnikov zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic pod predstvom g. Jos. Rebecka, predsednika obrtnega odseka ljubljanske zbornice.

Najprej so na konferenci obrtniki razpravljali o novelizaciji obrtnega zakona na podlagi referata tajnika g. Butoraca iz Zagreba. Pri tem so bili sprejeti sklepi glede omejitve rokodelskih delavnic občin in samoupravnih teles, kakor tudi konsumnih zadrug. Sprejet je bil tudi sklep, da se v zakonu prepove samostojno izvajanje obrti osebam, ki so v javni ali v kakih drugih službi. Glede pobiranja sušmarstva, ki se skriva za javnimi trgovskimi družbami, je bil sprejet sklep, da se tem družbam sploh prepove izvajanje rokodelske obrti. Obširna diskusija se je razvila o razmejitvi med podjetji z industrijskim in rokodelskim obsegom.

Pri popoldanski razpravi v ponedeljek se je nadaljevala debata o novelizaciji obrtnega zakona. Pri tem so bili sprejeti predlogi, ki se tičejo gotovih sprememb predpisov glede obrtniških združenj, glede uvedbe prostovoljnosti za okrožne odbore, obrtniških združenj, glede delokroga razsodišč (sud dobrih ljudi), pooblastitve sankcij proti sušmarstvu s tem, da se zapleni orodje in blago, glede ukinitve odgojne moči pritožb proti kazenskim obsodbam, s katerimi se obojajo dotičniki na zapleno orodja in blaga ter glede fiksiranja pridobitvenih pravic elektroinženirjev, in sicer onih kiših pravic, ki so jih le-ti imeli prej po starem zakonu.

Nato je bila razprava o obrtniškem zakonu prekinjena in se je pričela razprava o davčnem referatu Zbornice za TOI v Ljubljani, ki ga je podal konsulent g. Zagar.

Posebno živahna in dolga je bila razprava zaradi § 7 novele k zakonu o neposrednih zakonih, po katerem se za pridobitno določa osnova za ocenitev dohodkov na podlagi stanarine. Navedeni so bili razni primeri, ki dokazujejo nemogočnost izvedbe tega predpisa, ki povzroča veliko škodo gospodarjem brez razlike. Sprejet je bil predlog, ki zahteva brezpogojno ukinitve tega paragrafa in zopetno uvedbo obdavčenja po prosti oceni davčnega odbora. Nadalje se je razpravljalo o praksi pri izvajanju davčne novele: sprejeti so bili med drugim predlogi glede lažjega obdavčenja malih obrtnikov, ki prodajajo deloma tuje izdelke, glede zbiranja podatkov za določitev davčne osnove, glede razširjenja sistema pavšalniranja pridobitne na vse obrtnike, ki nimajo več nego dva pomočnika, glede sestave in delovanja davčnih in reklamacijskih odborov v tem obrtniška združenja, in končno glede ne-

primerne obdavčevanja po zunanjih znakih neupoštevanja razmerje med kosmatimi dohodki in režijskimi stroški. Uvede naj se tudi davka prost eksistenčni minimum 4800 Din letnih dohodkov. Sestavljen je bil poseben odbor, z nalogo, da izdela v smislu sklepov resolucije, ki bodo izčrpne in energične. Sklenjeno je bilo tudi, da se referat, ki ga je predložila ljubljanska zbornica, z dodatki in dopolnitvami, ki so bile podane v teku razprave, tiska v več tisoč izvodih, da bodo obrtniki točno informirani o akciji zbornic za davčno razbremenitev.

Med 3. in 5. uro je bila konferenca prekinjena, da so lahko zastopniki obrtniških organizacij iz vse države razpravljali o prireditvi obrtnega tedna v prvi polovici meseca decembra t. l. Po zelo živahnih debatih je bila končno načelno sklenjena prireditev takega obrtnega tedna, nadalje da se bodo vršila propagandna predavanja po radiju in na zborovanjih, da se naj angažirajo kinematografi, objavljajo propagandni članki v časopisju, da se izdajo posebni letaki itd.

Včeraj dopoldne se je nadaljevala konferenca zbornic, kjer so razpravljali znova o novelizaciji obrtnega zakona. Nato je prišlo na dnevni red vprašanje zaščite domače delavnosti in zaposlenja inozemskih delavcev, o čemer je poročal generalni tajnik sarajevske obrtniške zbornice g. Jelavič. Referent je v svojem referatu očitno mednarodno pravno stanje v zvezi s pogodbi, sklenjenimi med našo državo in drugimi državami. Posebno se je bavil z vprašanjem reciprocitete, ki služi kot baza za tretiranje tujih državljanov. Opozoril je, da je zaščita domače delavnosti na osnovi tega principa v praksi nedolgovolna, zlasti kadar gre za državljane držav s močnejšo gospodarsko strukturo. Večjo zaščito domače delavnosti nudi obrtni zakon o svojem 9. poglavju, vendar obstoji nevarnost, da se bodo tudi te zakonske odredbe izgnale z novim zakonom o državnem računovodstvu, kakor je v posebnem elaboratu opozoril generalni tajnik g. Mohorič. Končno je referent predlagal načrt resolucije, v kateri se zahteva, da se po možnosti čim bolj omeji dotok inozemskih delavcev in obrtnikov v našo državo, da se revidirajo dovoljenja, izdana inozemcem, in da se nova dovoljenja ne izdajajo brez zaslišanja pristojne zbornice, nadalje da se pristopi k reviziji carinske tarife v onih predmetih, v katerih postaja inozemska konkurenca nevarna za domačo produkcijo, da se strogo izvajajo določbe obrtnega zakona v pogledu zaščite domače delavnosti in da se strogo kontrolira delovanje inozemskih potnikov in agentov.

Naša rudarska produkcija

Iz pravkar objavljenih podatkov o gibanju rudarske produkcije v naši državi v drugem četrtletju je razvidno, da je v rudarski panogi tudi v tem četrtletju produkcija intenzivno napredovala. Produkcija železne rude se je v primeru z lanskim drugim četrtletjem povečala za 210%, produkcija pirita za 56%, produkcija kromove rude za 52%, bakrene rude za 23% ter svinečne in cinkove rude za 10%. Celo produkcija premoga je bila v primeru z lanskim drugim četrtletjem za malenkost večja, zmanjšala pa se je nasproti lanskemu letu produkcija soli za skoro 20%.

Vzponedno s povečano rudarsko produkcijo je narasla tudi toplotniška produkcija. Za prvo letošnje polletje dobimo o rudarski produkciji naslednjo sliko. Padanje produkcije premoga se je ustavilo in opazno letos po dolgem času zopet povečanje nasproti predhodnemu letu, četudi še malenkostno. Produkcija premoga se je gibala takole (v tonah):

	črni in rjavi	skupaj
I. pol. 1932	1.775.300	464.300
I. pol. 1933	1.542.400	437.000
I. pol. 1934	1.581.700	416.800

	ruda	skupaj
I. pol. 1932	286.300	86.900
I. pol. 1933	321.200	274.300
I. pol. 1934	357.900	319.100

	svinč.-cink.	bakrena	železna
I. pol. 1932	20.200	14.800	6.500
I. pol. 1933	24.900	13.500	8.600
I. pol. 1934	27.200	18.700	10.100

Gornje številke nam kažejo splošno dviganje produkcije, zlasti svinčeno-cinkove rude (Trepča) in bakrene rude (Bor), relativno največji prirastek pa izkazuje produkcija železne rude (Ljubija v Bosni), ki smo jo znova pričeli izvažati.

Zopet dotok zlata pri Narodni banki

V zvezi s čvrstim položajem našega denarja se je zlata in devizna podlaga naše Narodne banke tudi v zadnji četrtini avgusta ponovno dvignila, in sicer za 11,6 na 1911,5 milijona Din; zlati zaklad se je pri tem povečal za 7,6 na 1813,2 milijona Din, devizne rezerve pa so narasle za 4,4 na 98,2 milijona Din. Od konca letošnjega marca se je zlata in devizna podlaga povečala že za 71,3 milijona Din, in sicer od 1840,2 na 1911,5 milijona Din. Tudi devize, ki se ne vstijejo v podlago, so v zadnji četrtini avgusta narasle za 3,2 na 57,9 milijona Din, čim je rezerva kovane denarja v niklju in srebru, kakor običajno ob koncu meseca, popustila za 61,8 na 212,3 milijona Din. Posojila na menice so v zadnji četrtini avgusta narasla za 12,2 na 1604,7 milijona Din, lombardna posojila pa za 0,6 na 239,9 milijona Din.

V zvezi s povečano potrebo po gotovini ob ultimu se je obtok bankovcev dvignil za 126,9 na 4232,6 milijona Din, pa je še vedno nekoliko manjši, nego je bil lani ob istem času in za preko 600 milijonov manjši; nego pred dvema letoma. Vzponedno s povečanjem obtoka so se zmanjšale obveznosti na pokaz za 97,6 na 1140,7 milijona Din; pri tem so se obveznosti na pokaz po žirovnih računih skrgle za 74,0 na 528,7 milijona Din. Obveznosti z rokom so se nadalje skrgle za 8,3 na 845,7 milijona Din. Krštevno razmerje se ni bistveno spremenilo in znaša kritje obtoka bankovcev in obveznosti na pokaz v zlatu in devizah 35,57 odst. (35,55), kritje v samem zlatu pa 33,74 odst. (33,78).

Gospodarske vesti

Fitopatološko potrdilo pri izvozu sadja v Nemčijo. Ministrstvo za trgovino in industrijo je odredilo, da ima počenši od 5. septembra priložiti vsaki pošiljki izvoznega sadja v Nemčijo fitopatološko potrdilo o tem, da je sadonosen zdrav in da v okoli 5 km ni uši (San Jose). Kontrolni komisarij za izvoz sadja bodo izdajali ta potrdila.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovinski tvežki »Service« Emil Petrovič, spec. trgovina pribora v Ljubljani, Gajeva 5. (poravnalni upravnik dr. Jos. Krapež, odv. v Ljubljani; poravnalni narok 6. okt. ob 9. prijavni rok do 25. sept.).

Velesejske prireditve

Češka kmetijska svatba. Prva večja prireditev na festivalu slovenskih plesov in slovenske glasbe v Ljubljani bo češka selska svatba, velik, dve uri trajajoči svatbeni obred, ki ga izvaja 6. septembra zvečer ob 20. uri v opernem gledališču Narodopisna spletnost iz Plzna. Ta družina bo postavila na oder slikovito in harmonično skupino 50 plesalcev in plesalcev, ki bodo natančno in verno po običajih češkega naroda predložili kmetjske poroke z vsemi številnimi, mičnimi, besednimi igrami in pesmimi, ki jih ob takih prilikah govore in pojejo. Vsa igra je razdeljena na 4 dejanja, izvaja se v originalnih narodnih nošah, spremlja jo domača narodna glasba. Visoko kvaliteto plesne skupine izpričuje dejstvo, da je dobila pri raznih mednarodnih prireditvah, tako n. pr. v Nici prvo nagrado. V Ljubljani mora z obilnim obiskom tega nastopa izkazati pozornost, ki jo v polni meri zasluži.

Sreda, 5. septembra:

Ob pol 16. Varijete predstava pred paviljonom K.
Ob 16. Koncert reproducirane glasbe v paviljonu J.
Ob pol 18. Koncertna dvorana v paviljonu I.: Slovenski vokalni kvintet.
Ob 20. Slovenski plesi. Simfonični koncert opernega orkestra v Filharmonični dvorani.
Ob 20. Varijete predstava pred paviljonom K.
Ob 22. Kabaretne predstave in zabavišče.

4100 — 4300. Priv. agrarna banka 210—218, Sečera Oselek 110 — 135, Trbovlje 80 do 90.
Beograd. Vojna škoda 346.50 — 347.50 (347), za september 347 den. (348), za december 351 — 352 (351), 7% Blair 59 bl, 7% Drž. hipotekarna banka 69.50 bl, Narodna banka 4120 den., Priv. agrarna banka 213 — 214 (214).

Blagovna tržišča

2170.
+ Chicago, 4. septembra. Začetni tečaj: Pšenica: za december 102.75, za maj 102.75.
+ Winnipeg, 4. septembra. Začetni tečaj: Pšenica: za oktober 80.50, za december 81.50, za maj 85.50.
+ Ljubljanska borza (4. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): pšenica (po mlevski tarifi): baška 79/80 kg po 157.50—160; baška, 80 kg po 160—162.50; koruza (po navadni tarifi): popolnoma suha s kakovostno garancijo za september 150 do 152.50; moka: baška 255 — 260; banatska 260 — 265.
+ Novosaška blagovna borza (4. t. m.) Tendence neizpremenjena. Promet srednji. Pšenica: baška, okol. Novi Sad, srednjebaška, gornjebaška 107.50 — 110; baška okol. Sombor, sremska in gornjebaška 105 do 107.50; baška ladja Tisa 117.50—120; ladja Bezej 116—118; elavonaka 106—108; južnobanatska 102.50—105 (vse 79 kg in 2%). Oves: baški, sremski, elavonaki 62.50 do 65; banatski 60—62.50. Ri: baška 85—87.50. Ječmen: baški, sremski 65—66 kg 104—106; baški jari, 67—68 kg 120—122.50. Koruza: baška 91—93; okol. Sombor 92—93; banatska 86—88; sremska, parileta Indija 91 do 93; baška ladja Sava 94 — 96; ladja Dunav, Tisa 95—97. Moka: baška in banatska 255—260; 255—265; 260—265 do 110; 105—107.50; sremska, elavonaka 105—115; 115—120; 120—130; 130—140; 140—150; 150—160. Otrubi: baški, sremski 74 do 76; banatski 72 — 74; baški ladja 91 — 93. Fišel: baški, sremski beli 140 — 142.50; baški ladja 145 — 147.50.
+ Budimpeštanska terminska borza (4. t. m.) Tendence alaba. Pšenica: za oktober 15.91 — 15.92, za mare 16.97 — 16.98; koruza: za september 11.48 — 11.50.
BOMBAZ.
Liverpool, 3. septembra. Tendence mirna. Zaključni tečaj: za oktober 6.85 prejšnji dan 6.93, za december 6.81 (6.88).

Festival

Gostje prihajajo. Prireditveni odbor festivala vabi ljubljansko meščanstvo, da pride danes ob 17. na kolodvor k sprejemu češke plesne družine iz Plzna. Napovedan je prihod nad 50 oseb močne skupine z lastno godbo.
Jo lga obveščajo svoje članstvo, da pride češkoslovaška plesna skupina iz Plzna danes v sredo ob 17. dopoldne v Ljubljano. Odbor Lige poziva članstvo, da polnoštevilno pripravi na kolodvor sprejem dragih nam goste.

Uprava Hubadove župe JPS vabi naslednje pevke zbor: Glasbenica Matka, Ljubljanski Zvon, Slavec, Sloga, Tabor, Krakovo-Trnovo, Danica na Viču, Bežigrad, Narodna Citelnica v Šiški, P. H. Sattner, Moste, Sava — Ljubljana, da se polnoštevilno udeležijo skupne pevke vaje za bližnji nastop v četrtlet 6. septembra točno ob 20. uri v veliki dvorani Uniona. Note prinesite seboj!

Pevkam in pevčam ljubljanskih zborov Hubadove župe JPS! V četrtlet zvečer ob 20. vaja moških in mešanih zborov v veliki dvorani Uniona. Prilite prav vse in vsi, da bo vaš nastop dne 8. t. m. popoldne ob treh res veličasten. Note s seboj! Pevodja.

Slavoslovni sprevid udeležencev festivala Slovenskih plesov se bo v soboto na praznik pomladi po naslednjih ulicah in trgih: Bleiweisova, Gosposvetska, Tavčarjeva, Miklošičeva, Marijin trg, Stritarjeva, Mestni trg, Magistrat — pozdrav, Mestni trg, Pod Trnovo, Čevljarski most, Dvorsko nabrežje, Dvorski trg, Kongresni trg, Šelengova, Aleksandrova, Bleiweisova do velesej — razhod na velesej. Zbirališče vseh skupin narodnih noš ob pol 10. uri na letnem telovadišču Ljubljanske Sokola v Tivoliju. Pričetek spreveda točno ob pol 11. uri.

Na festivalu slovenskih plesov in slovenske glasbe, ki se bo vršil med 5. in 10. septembrom v Ljubljani, bo gotovo napravljen mogočen vtis nastop ljubljanskih zborov Hubadove pevke župe. Nad 300 pevcev in pevke bo v soboto 8. t. m. popoldne v odmorih med plesnimi nastopi odpoelo naslednje pesmi: Emil Adamič: Čuj nas zemlja! — Emil Adamič: Zdravica (moška zbor). Nato bo sledil mešani zbor s pesmimi: Anton Fürster: Naše gore in naše hube! Gor čez izaro. Vse zore bo dirigiral pevovodja Hubadove pevke župe g. Zorko Prelovec.

Sport

Plavači splitskega Jadrana v Ljubljani

Plavači splitskega Jadrana v Ljubljani. Plavalna sekcija SK Ilirije priredi v nedeljo 9. t. m. ob 10. dopoldne plavalno tekmo. Starta lanske državnih prvakov JSK Jadrana iz Splita proti letošnjemu državnemu prvaku SK Iliriji.

Jadrani prispe s močno ekipo od sedemnajstih ljudi (13 moških in 5 žensk). Ze sedaj opozarjamo občinstvo, da bo v golem Jadrana branil internacionalni Mihovalović. Ob priliki tromata Madžarska: Italija: Jugoslavija v Budimpešti se je izrazil srednji napadalec evropske reprezentance g. Nemet najpohvalnejše o njegovem izrednem stilu, ko brani svoje svetilke — gol.

24. in 25. avgusta je priredil splitski Jadrani podsvetno tekmovanje. Ista ekipa, ki je v Splitu dosegla boljše rezultate, kot so bili rezultati na obeh državnih prvenstvih, starta v nedeljo v Ljubljani. Tekmovanje bo tem bolj zanimivo, ker splitski Jadrani iz neznanih razlogov ni startal na letošnjem prvenstvu.

Kako bo uspel lanski državni prvak nam pram letošnjim, bo pokazalo nedeljsko tekmovanje, ki obeta biti do sedaj eno najzanimivejših.

Predprodaja vstopnic na kopališču.

Po Balkanskih igrah

Balkanske igre so končane. Upali smo v zmago naše reprezentance, pa ni prišlo do tega. Zopet smo zasedli drugo mesto. Brej vzmemirjenja in brez »aferice« seveda tako velika prireditev, kakor so bile Balkanske igre, ne more končati, Komaj smo prebrili zadevo s stafeto 4x400 m s tem, da smo se gentlemanski odpovedali svojim točkam. Dvomimo, da je bila ta rešitev pravilna. Pa končno je vso stvar zakrivil vendar naš funkcionar, neki »odnik« ter nam s tem odvzel dragoceno točko, ki smo si jih pošteno priborili v prvem nastopu. To smo končno preboleli, pa že se pojavlja drugo vprašanje, ki bi eventualno moglo spremeniti končni vrstni red. Ugotovilo se je namreč, da je znani grški tekač na dolge proge Kyriakides — angleški državljani. Za to ugotovitev se moramo zahvaliti našemu maratonceu Spornu, ki ni samo dober atlet, ampak tudi dober geograf. Nič hudega slučeč je Kyriakides v Spornovo spominsko knjigo, v kateri zbirna naš Ježičan avtograme, napisal, da je doma iz Cipra. Spornu se je to zdelo nekako čudno in res je, tudi uradno, ugotovil, da je Kyriakides prišel v Zagreb z angleškim potnim listom, da je torej angleški državljani, čeprav po narodnosti Grk. Stvar je vsekakor zanimiva in naši sportni krogi pričakujejo z nestrpnostjo rešitev tega vprašanja. Na evropskem lahkoatletskem prvenstvu, ki bo v Turinu, Kyriakides na noben način ne bi mogel startati za Grčijo. Kyriakides je na Balkanskih igrah zmagal na 10 km in na maratonskem teku, torej je pridobil za Grčijo 12 točk, če bi ga torej diskvalificirali, bi Jugoslavija prišla na prvo mesto.

Za najboljšega jugoslovenskega atleta je g. Tešić daroval dragocen pokal, ki si ga je priboril atlet iz Pančeva Nikhazi. Po olimpijski tabeli je Nikhazi dosegel 2215.45 točke; drugi najboljši atlet pa je Bauer s 2142.46 točk.

Kakor znamo, se vršijo evropske lahkoatletske prvenstva od 7. do 9. septembra v Turinu. V jugoslovensko reprezentanco so bili določeni: dr. Buratović, Nikhazi, Bauer, Krevs in Stepišnik. Naša dva atletičarja Krevs in Stepišnik, gotovo dva od naših najmočnejših zastopnikov, pa ne bosta odpotovala v Turin. Komite v Turinu namreč ni priznal naknadne prijave Stepišnika, za Krevsa pa naša upravna oblast nima, kakor to predpisuje zakonske določbe, dovoljenja za potovanje v inozemstvo. To bi bil pač naš savez lahko pravčasno uredil. Namesto Stepišnika bo najbrž odpotoval Gojčić, ki je bil pravčasno prijavljen.

Zakaj gladovati?
Prekomerna debelost ne le, da ni lepa, temveč je tudi mnogokrat znak, da izmenjava snovi pri Vas ni v redu. Zakaj bi si zaradi takih motenj sami sebi krajsali življenje? Kupite

BOXBERGERJEVE KISSINGEN TABLETE ZA HUIŠANJE
Kissingen je kopališče svetovnega slovesa. Iz Kissingenske soli proizvajajo po vsem svetu znane Boxbergerjeve tablete za huišanje, katere odstranjujejo prekomerno debelost, letosno pa delujejo kot blagodejno sredstvo za reguliranje. Ne vsebujejo niti joda, niti kakih drugih snovi, ki bi škodovala srcu. Dobivajo se v vsaki lekarni.

Ogl. reg. pri M. S. P. in N. Z. pod S. B. 623 od 29. III. 1932.

Odbor za izvedbo juniorskih pokalnih tekem ima svojo redno sejo drevi ob 19.30 v klubski sobi SK Ilirije v kavarni Evropa. Na sejo naj prinese delegat Jadrana krstni list za igralca Markić Ladija, delegat Mladike za igralce Debeva, Levca in Stepančiča, delegat Svobode za igralca Škerjanca Joska, Udeležba za vse gospode odbornike obvezna.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Danes ob 16. igra naraščaj s SK Reko na Stadionu. Zato naj se javijo pol ure pred časom v garderobi: Lavrenčić, Glušić, Leskovek, Rogel, Prehark, Rus, Hacler, Piskar, Zajc, Volk, Zadrovec ter ostali naraščajniki. V primeru dežja tekma odpade. Sestanek prvega močnega drevi ob 20. pri »Fortunici«.

STK Moste. Drevi ob 20. redna seja upravne odbora. (Nogometna sekcija.) Opozarjajo se vsi člani, da se redno udeležujejo treningov, kateri se vrše za prvo skupino v sredah in petkih, a za drugo skupino v torih in četrtkih od 14.30 naprej. Zaradi nedeljskih tekem se bo vršil sestanek vseh nogometarjev v petek ob 20., na katerem se bo vršila tudi likvidacija obveznic. Turistična sekcija ima svoj se. stanek v četrtlet, katerega naj se vsi člani zaradi predstoječega izleta sigurno udeležijo.

SOKOL

Načelnstvo sokolske župe Ljubljana sporoča vsem edincem, da bo od 16. do 30. t. m. 14 dnevni župni prednjaški tečaj za člani. Po končanem članskem tečaju se bo vršil enak tečaj za članice. Prijave za oba prednjaška tečaja je poslati župnemu načelnstvu najkasneje do 8. t. m. Pogoj za sprejem so: prijavljenec (ka) mora biti član (ica) sokolskega društva dve leti in mora imeti društveni prednjaški izpit ali pa vsaj društveni ali okrožni prednjaški tečaj. Izdatki za posameznika z vso oskrbo znašajo 280 Din, katere je treba nakazati župni blaginji obnem s prijavo. Stroške za vožnjo v Ljubljano in povratek mora nositi ali vsak sam ali društvo. Po roku došle prijave se ne bodo upštevale.

reti, ga. Mimi Balkanska iz Sofije. Lani je absolvirala z velikim uspehom par gostovanj na našem odru, triumfe je žela v Zagrebu, kjer gostuje tudi prav te dni. Jutrišnji nastop v opereti »Ples v Savojci« je njeno edino gostovanje v Ljubljani. Poje vlogo Madeleine. Ostala zasedba glavnih vlog je: Aristida poje g. Gostič, Tangolito ga. Thierryeva, Daisy gđ. Šmerkoljva, Mustafa Bei je g. Pešek, sluga Archibaid g. Zupan. Dalje nastopijo ga. Daneš, Bratna, Simončič, Jelinkar, Ris in drugi. Opereto dirigira kapelnik Stritof, režija je žeslova. Predstava je izven, vrši se v sredo, dne 5. t. m. Cene zvišane operne.

Nameravani simfonični koncert opernega orkestra, ki naj bi bil drevi, odpade zaradi tega, ker ni bilo mogoče dobiti orkestrskih materialov jugoslovenskih plesov, ki so izposojeni v Rumuniji in v Rigu, kjer jih pravkar izvajajo. Mesto simfoničnega koncerta je predstava v operi, kjer se izvaja »Ples v Savojci« v Mimi Balkanska.

Slovenski plesi v operi. Prva prireditev iz cikla slovenskih plesov bo v četrtlet dne 6. t. m. ob 20. uri v opernem gledališču. Češki narodni običaji, ki se vršijo v okolici Plzna ob priliki svatbe, dalje prekrasne pestre narodne noše, pristne narodne popevke, vse to bomo imeli priliko videti in slišati v četrtlet zvečer v naši operi. Stridejansko vaško svatbo uprizori Narodopisna spletnost iz Plzna, ki je v tem pogledu najboljša in najljubše predstaviteljica čeških narodnih običajev. Cela skupina šteje nad 50 oseb. Veljajo znižane operne cene. Predprodaja pri dnevnih blaginji in operi.

Premiera operete »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Opereta je prav za prav vesela revijalna igra s petjem in plesom v treh dejanjih, katere dejanje se vrši na slovaški zemlji. Opereta je popolnoma folklorističnega značaja. Ima 16 slik z naslednjimi naslovi: I. dejanje: Jutro na Slovaškem, Amerika nas pozna, Letalec je kot piščica, Krasni Tino je mojster in Zaplečimo po naše. II. dejanje: Na sejmu je veselo. Da bi ne prišla nevihta, Sveti Anton, kaj najbolj pomaga?, Zapojmo in zaplečimo!, Ljubezem je bolezen, Sumljiva oseba. Poskusite novo vino in Božja pot. III. dejanje: Da te kap ne zadene, Maruša so ti pravičnok. Naj žive Slovaki! Opereto pripravljata ga. Vera Balatka in kapelnik Neftal, koreografija je g. Moharjeva in g. Golovina. Premiera bo v soboto dne 8. t. m. ob 20. uri v opernem gledališču.

Repertoarji

Opera.

Začetek ob 20. uri
Sreda, 5. Ples v Savojci. Gostuje Mimi Balkanska iz Sofije. Izven.
Četrtlet, 6. Češka vaška svatba. Izvaja Narodopisna spletnost iz Plzna. Izven.
Petek, 7. Travata. Izven. Znižane cene.
Sobota, 8. Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Opereta. Premiera. Izven.
Nedelja, 9. Ob 15. Prodara nevesta s sodelovanjem Narodopisne spletnosti iz Plzna. Predstava bo na letnem gledališču v Tivoliju. Izven. Znižane cene.

★

Ga. Mimi Balkanska bo gostovala drevi v vi v opereti »Ples v Savojci«. Je ena najodličnejših umetnic, ki nastopajo v ope-

Praded vseh zmajev

Predhodniki pošasti, ki bi jih danes morali krotiti z bombami in topovi

V madridski prirodoslovni muzej so pripeljali te dni okostje davno izumrlega velikan, ki je presenetil v marsikakšnem oziru tudi raziskovalce, ki so navajeni ogromnih oblik predpotopnih živali. Okostje je te pošasti, ki ga bodo morali skrbno sestaviti, je tako veliko, da mu bodo morali določiti posebno dvorano, in ljudje, ki si ga bodo ogledovali, bodo v razmerju z njim kakor pritlikavci proti velikanom.

Do najdbe tega kolosa, ki ga ima do danes v svoji zbirki edino omenjeni muzej, je prišlo na zanimiv način. V bližini Alicanta so delavci prekopavali zemljišče za novo zgradbo. Pri tem so v precejšnji globini zadeli na kosti, ki jim splošno niso posvečali nobene pozornosti. Ko pa je bilo kosti čedalje več, so obvestili svojega inženjerja in ta je takoj spoznal, da gre za izredno važno najdbo. Opozoril je vodjo alicantskega naravoslovnega muzeja, ki je po ogledu izjavil, da ni kompetenten za to najdbo in je pozval posebno komisijo iz Madrida. Ko so potem pod njenim vodstvom skrbno izkopali vse kosti, so ugotovili, da gre za zavra oziroma za praočeta vseh zavrov, ki so mu dali ime protozaver. Okostje je sijajno ohranjeno, za čudo pa je del kosti popolnoma okamenel, drugi del

pa gobast in mehak, dasi nič manj dobro ohranjen. Tako je postal madridski muzej nepričakovano lastnik silno dragocene zanimivosti iz pradednih časov.

V času, ko so strahovali zemeljsko površino strašni zmaji, ki jih je znanost do danes odkrila in ki so sami izumrli že pred milijon let, je bilo steklo že milijone in milijone let, odkar je izginil zadnji protozaver. Nedvoumna znamenja kažejo, da je žival, ki so jo odkrili na Špankem, izumrla davno pred dobo zmajev, iz drugih znamenj pa je sklepali, da so ti zmaji izvirali iz nje. V zgradbi njenega okostja je mnogo starinskih znakov, ki jih je bil razvoj življenja v dobi zmajev že davno prekosil in opustil. Po drugi strani pa so spet neke posebnosti, ki kažejo, da so v protozaveru elementi bodočih zavrov. Presenetljiva je že njegova velikost. V dolžino je pošast merila okrog 8 m, v višino 3 m, naši sloni so proti njej prave igračke in le malo je danes živali, ki bi jo po velikosti presegale. Seveda pa tudi protozaver ne dosega velikosti svojih največjih potomcev, kakršen je bil n. pr. diplodok, ki je meril več nego 30 m v dolžino in je tehtal okrog 800 stotov. Tudi neke vrste brontozavrov so dosegale takšne dimenzije, in zanimivo je, da

so zmaji, ki so bili »pohlevni« rastlinojedi, rasli najbolj v dolžino in višino. Če pomislimo, kakšne množine hrane so potrebovale takšne živali za svoja veličanska telesa, si lahko predstavljamo, kako so gospodarila z gozdovi in ni nič čudnega, da je prišel čas, ko so morale izginiti z zemeljskega površja. Se hujša šiba za tedanje čase so pa morali biti roparji med zmaji, kakor strahoviti tiranozaver, ki te oblike kurja polt, če ga vidiš že samo naslikanega. A tudi plavajoči in leteči zmaji so bili obri, s katerimi človeštvu ne bi bilo dobro živeti v isti dobi. Med prvimi omenjamo n. pr. ihtiozavra, ki ga je v vodovjih zemeljskega srednjega veka kar mrgolelo, saj ga skoraj ni večjeje naravoslovnega muzeja, ki ne bi imel njegovih koščenih ostankov. Pteranodon, eden izmed letečih zmajev, je imel 7 m krilne razpetine, toliko, kolikor danes majhen aeroplan. Edino s topovi in bombami bi bilo mogoče takšne pošasti ukrotiti. Nu, narava je te izrodke svoje fantazije ukrotila na preprostejši način.

Bili so tako veliki, da so morali končno izumreti ponajveč zaradi pomanjkanja hrane. Šele tedaj so lahko zagospodovali manjši, a za to v vsaki priliki okretniji sesalci, ob katerih se je potem razvil človek.

Stavka tekstilnih delavcev v Ameriki

V Zedinjenih državah je v noči od nedelje na ponedeljek zastavilo 850.000 delavcev tekstilne stroke. Stavka nima meznega ozadja, temveč je nastala zaradi preurenitve razmer v ameriškem gospodarstvu. Kljub temu je policija na ulicah v strogi pripravljenosti.

Konec sveta — na filmskem platnu

S kakšnimi triki delajo filmski producenti

Med Mann se imenuje mož, ki so mu dali nalogo, naj za nov, velik film, ki prikazuje konec sveta, priča na platno katastrofalni potres. Ned Mann, ki je priznan ameriški arhitekt in opremni umetnik, je rešil nalogo na zelo zanimiv način. Ob pobožnih grcih iz platna, lepenke in tenkih lesenih opornikov je zgradil moderno mesto z vsem, kar zraven spada: cerkve, palače, nebotičnike. Vse to seveda v miniaturni obliki. Nebotičniki so n. pr. visoki kakor odrasel mož. Da bi to mesto

pri snemanju čim naravnje in verjetneje razdrl, je zgradil zamotano pripravo. Vsa ko posloje je razlagano v več delov, ki so vsak zase montirani na skrit voziček. Ti vozički tečejo po tračnicah, ki se stikajo kakor roba pahljače v vrhu poslopja. Kadar ležijo deli drug nad drugim, delajo vtis normalnega poslopja. Ko nastane »potres«, se vozički pričnejo pomikati na tiri, čedalje hitreje navzdol in poslopja se zruši v na povsem naraven način.

Ljudje žrtve strele, drevesa nepoškodovana

Čudno naključje na dunajskem Golovcu

V vihrnem vremenu, ki vznemirja zadnje dni evropsko celino, se je primerila zadnje dni na Dunaju neobičajna nesreča. Na dunajskem Golovcu (Kahlenbergu) je strela udarila v skupino štirih oseb in dve usmrtila pri priči, enega delavca in eno žensko pa je smrtno nevarno ranila. Mrtva sta 36 letni pomožni drvar Franz Klüffner in 32 letni Franz Breier, ranjena pa 32 letna Marija Klüffnerjeva in brat ubitega Breierja, 30 letni kijačavničar Leopold Breier.

Nesreča se je primerila na vrhu Golovca blizu Leopoldsdorfa. Tam blizu gradijo že dalj časa višinsko cesto, ki drži v Dunajski les. Zaradi gradbenih del obseka vajo gozd in čistijo dreve. Pomožni delavec Klüffner je obsekaval hraste, brata Breier pa sta mu pri tem pomagala.

Opoldne je prišla k možu Klüffnerjeva žena in mu je prinesla kosilo. Ravno tedaj se je začela močna nevihta. Klüffner in brata Breier so zaradi tega pustili delo, dokler se dež ne poleže in so porabili odmor za obedovanje. Da jih pa ne bi dež premočil do kože, so se zatekli pod dve drevesi, ki sta stali samotni sredi jase in nista še bili posekani. To sta bila hrast in bukev.

Klüffner in žena ter brata Breierja so sedli na debela posekanih dreves in so razjemali iz lonca. Med obedom se je nenadoma streslo ozračje. Zabliskalo se je in zagrmelo in v trenutku je četvorica popa.

Hrana v starosti

Le malo ljudi ima pravi pojem o tem, kako malo hrane, zlasti mesne in zlasti v starosti, potrebuje njih organizem, da se lahko ohrani zdrav. V starosti so najboljša hrana zelenjava, močnatne iedi, sadje, mleko, kakao in podobno. Množino jedi je treba tedaj vsakako omejiti. Ni vzroka za bojazen, če postane telo v starosti malo bolj suho. To je zavoljo zmanjšane izmenjave snovi. Tudi z alkoholom morajo biti stari ljudje zelo previdni. Nezmerljivost v tem pogledu jim na vsak način neprimeren bolj škodi nego osebam na višku moči. Nekdanje naziranje, da je »vino mleko starosti« je zelo dvomljivo vrednostil leto velja tudi o nezmerljivosti.

„Čeljuskin“ št. 2

V leningrajski ladjedelnici so začeli graditi nov ruski ledolomilec, ki ga bodo krstili za »Čeljuskin št. 2«. Ta ladja bo posebno trdno zgrajena, ker je namenjena za vožnje po Behringovem prelivu.

Poročila velijo, da bo novi ledolomilec trikrat večji od »Krasinac«. Na njem bo tudi prostora za dve letali za polarne poleta. V načrtu je, da se novi »Čeljuskin« izroči prometu že februarja 1935, in sicer v Arhangelsku. Ladja bo rabila raziskovalcem za proučevanje morske poti med Sibirijo in Alasko v poletnih mesecih. Zanimivo je, da bo imel novi »Čeljuskin« na svoji prvi vožnji isto posadko, kakor jo je imel stari ledolomilec istega imena na svoji usodni vožnji, s katere se ni vrnil. Ekspedicijo, ki bo trajala najmanj dve leti, bo vodil prof. Šmit.

Sex appeal v odstotkih

Ženska lepota ima za ameriške filmske producete samo kupijsko ceno. Po tej ceni sodijo dive in filme, v katerih nastopajo. Filmske dive se ne cenijo nasploh, temveč jih razčlenjujejo.

Tako so n. pr. ocenili igralko Kay Francisovo naslednje: aristokratski nastop 50%, smeh, ki se zdi, kakor da ji vre iz grudi, 25%, roke 20%, lasje 5%.

Noge Marlene Dietrichove cenijo na 40%. Zato nastopa ta diva večinoma v sedečem položaju. Obiskovalci kina imajo na ta način največ prilike, da lahko občudujejo njeno privlačnost.

Nasprotno pa ima zelo majhno privlačnost igralka Miriam Hopkinsova. Ona nima za filmske magnate nobene druge vrline kakor svoj glas in smeh.

In kaj bi dejali tisti, ki zabajajo v kino, če bi vedeli še tisoč drugih podrobnosti, ki prikažejo, da ima filmski človek v Ameriki samo tolikšno ceno kakor pri nas živina, ki jo prodajajo na sejmu?

„Miss Angleška 1934“

Je postala te dni Londončanka gđ. June Lomas

Taborišča za berače

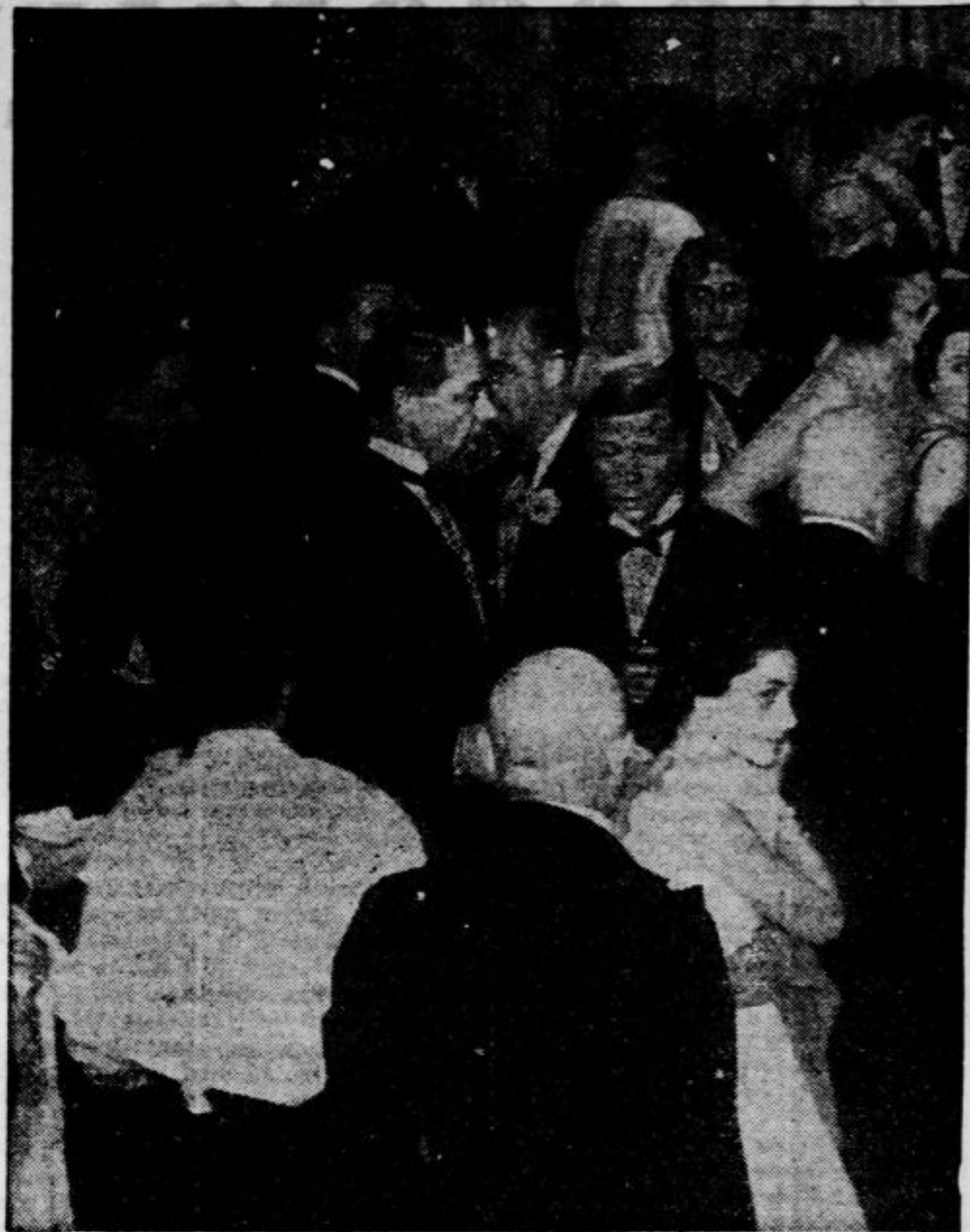
Dunajska policija prireja v zadnjem času posebne racije na poklicne berače. Njena akcija je naperjena zlasti proti beračemu naraščanju, ki postaja od dne do dne obilnejši. Berače bodo v bodoče pošiljali v posebna taborišča, kjer se bodo morali zdravi delomržezi privaditi poštenega dela.

Gospodje v živalskem vrtu

Število šimpanzov v pariškem živalskem vrtu se je pomnožilo za dva novodoletca, katerima na čast je bil prirejen skupen banket pod predsedstvom njihovega čuvaja

Waleški princ v Biarritzu

Angleški prestolonaslednik se je te dni udeležil prireditve v korist vojnim pohabljenecem v biskajskem okraju

Upton Sinclair zmaguje

Kritik sodobnega ameriškega življenja — najresnejši kandidat za guvernerja Kalifornije

Če bodo volitve v Kaliforniji letos 6. novembra le deloma tako izpadle, kakor kaže izid poskusnih volitev, ki se je vršil 28. avgusta, ni niti sence dvoma, da bo pisatelj Upton Sinclair izvoljen za guvernerja Kalifornije. Pri poskusnih volitvah se je namreč pokazalo, da je Upton Sinclair jačji nego trije njegovi demokratski protikandidati skupaj. Republikanski kandidat Herriam je združil na svoji listi komaj 217.000 glasov, dočim je glasovalo za Uptona Sinclaira skoro 300.000 volilcev.

Izgledi na zmago Uptona Sinclaira pa spravljajo demokrate v veličansko zadrego. Kandidat dela od poskusnih volitev dalje še bolj za svojo kandidaturo. Slišijo se glasovi, da kam Sinclair, če bo izvoljen za guvernerja, kar je skoro gotovo dejstvo, odpravi davek na dohodek do 5000 dolarjev letno, dohodek do 50.000 dolarjev pa obdavči do 30% in nad to vsoto s 50%. Njegovo geslo je tudi, da mora država prevzeti vse obrate tistih oseb, ki bi se

zaradi utajevanja davkov skušale iznebiti drugam.

Rentniki, ki jih živi v blaženi Kaliforniji na tisoče, a tudi filmski proizvajalci ter igralci z visokimi plačili, so zaradi teh napovedi močno vznemirjeni. Zdi se celo, da je celo samemu predsedniku Rooseveltu Upton Sinclair trn v peti. Ko ga je namreč Sinclair prosil po telefonu, naj bi ga sprejel, je dobil v odgovor, da ga Roosevelt ne more sprejeti, čeprav bi ga rad spoznal osebno.

Upton Sinclair je socialno radikalen intelektualc, ki je izšel iz bednih domačih razmer. Sloves, ki ga ima v svetu in pred vsem v Ameriki, si je ustvaril s svojimi kritičnimi študijami. Kamorkoli se vrtakne — v mesarsko industrijo, v prenosovne ali petrolejske revirje, povsod odkrije ogromne rane sodobnega trpinca. Množice so ga zaradi tega vzljubile, delodajalci pa ga mrzijo, ker se boje njegove besede kakor bliska in groma.

Sedem zaljubljenih žen tolovajskega glavarja

Ženska roparska tolpa z moškim poveljnikom

V Varšavi so nedavno imeli nenavadno zanimiv proces proti poglavarju neke roparske tolpe, ki je mesece in mesece strahovala vzhodno karpatsko ozemlje. Tolovaja so prišli na napornem iskanju in zasledovanju v karpatskih gozdovih in globlinh. Zal pa je bil v trenutku, ko je prišel orožnikom v roke, že mrtev. Ustrelile so ga tovarišice, ki so ga spremljale na vseh njegovih razbojniških pohodih.

Pri obravnavi se je izvedelo, da je sestojala roparska tolpa iz samih žensk, vodil pa jih je ustreljeni mož. Ženske so se svojemu poglavarju pridružile iz pustolovskih nagibov. Vsaka je videla v njem svojega moža, pridružila pa se mu je iz ljubezni. Tako je banditskega poveljnika vedno obdajal harem, ki mu je bil obenem pomočnik pri njegovih roparskih podvigih. V teku procesa so se skušale nekatere tolovajevke pomočnice rešiti z izgovorom, da so ravnale pod vplivom roparjevih grozovitih činov. Druge pa so zopet priznale, da so šle z njim čez drn in strn in da bi mu sledile do konca življenja.

Sodišče je dobora proučilo zadevo in je sodilo tolovajevke ljubice po načelu, da so ravnale pod demoničnim vplivom bandita. Obsodilo jih je zategadelj na ječo od šestih mesecev do dveh let.

Ladja, ki bo imela 73.000 ton

Angleški tisk obširno poroča o podrobnostih nove ogromne ladje Cunardove družbe, ki jo bodo spustili v morje 26. septembra. Splošna ceremonija bo tudi slajnejša, ker ji bo prisostvovala tudi angleška kraljica Mary.

V Angliji si nemojo razbijajo glave s ugibanjem, kakšno bo ime novega morskega velikana. Doslej je ladja znana samo pod številko, ki jo ji je dala ladjedelnica, in ta se glasi 5340. Govori se tudi mnogo o tem, da bo ladja, ki so jo prvotno oznanili za 73.000 tonsko, mnogo večja.

Tehnične podrobnosti morskega orjaka so še neznanе, kajti Angleži se silno boje, da ne bi za nje zvedeli Francozi ter jih porabili pri gradnji še nedovršenege prekomornika »La Normandie«. Tudi o hi trosti, s katero bo vozila ta ladja, nočejo črniti Angleži besedice. Govori se le o povprečni hitrosti 32 vozlov na uro.

Posebnost novega angleškega morskega orjaka bo, da bo imel katapultno napravo za letala. To dejstvo posebno vznemirja nemške brodolastnike, kajti s takšno napravo sta doslej razpolagala samo njihova prekomornika »Bremen« in »Europa«.

A NEKDOTA

Neki učenec kiparja Verrocchia je ležal na smrti postelji. Prinesli so mu razpelo. Toda umirajoči ga je odklonil s besedami: »Prinesite mi Donatellov križ, sicer bom umrl obupan, da moram v svoji zadnji uri imeti poleg sebe tako slabe izdelke!«

VS AK DAN ENA

»Mar nisi vedel, da je Anka zdravilo pred uporabo strupil?«

Za staro pravdo krajevnih imen

»Tako pisanje Badjura (namreč »Logarska dolina« in ne »Logarjeva«) je nov dokaz, da smo Slovenci res narod »filologov« — samo kakšnih, obenem pa tudi opozorilo, da moramo biti pred filološkimi dognanji v njegovih knjigah previdni!«

Dr. Joža Glonar.

Medtem ko se je to pisalo in natpisalo v Jutru (št. 182, dne 10. avgusta t. l.) »sem hodil po planinah, po zelenih kolenih« prelepih Bohinjskih Spodnjih gora, kamor ne seže človeška grdobija, Rad bi že danes nekeje povedal o teh še manj znanih krajih in predvsem opozoril na divne naše Slovenske Tirole, žal sem primoran to za nekaj časa še odložiti, kajti stopiti moram poprej še enkrat nazaj v Logarsko dolino.

Tabla »Logarjeva dolina« pred Logarsko dolino še vedno stoji. To povde, da se očitne nacionalne sramote na pragu veličastne Logarske doline še ne zavedamo dovolj. Slovenskih juristov se naš apel še ni prijel, niso jih prepričale vse jasne priče gg. Branka Zemljika, ne bližnjih solčavskih rojakov narodnega poslanca R. Pustoslavca, M. Petriča in dopisnika F. K. — Vse kaže, da daje gosposka še vedno več vere »filološkim dognanjem« dr. Jože Glonarja, oprimim zgolj samo na »evangelij« Planinskega Vestnika, ki na vso moč še pa jo in niso sprejemljivi.

Za uvod pa potrdim dr. Glonarju njegovo trditev, da morajo imeti tuji res čudne pojme o nas Slovencih, ampak ne samo o slovenskih filologih, temveč takisto o naših tujsko-prometnih glavah in pa geografa, če vidijo, kakor da smo res še tako zaostali in brezbržni, da do danes, po 15. letih svobodne Slovenije, še nismo na jasnem niti o tem: kako naj se pravilno kličejo in pišejo imena vsaj naših najpomembnejših tujsko-prometnih znamenitosti, naših najlepših alpskih dolin.

Ta žaltev glas o Sloveniji bi nam dr. Gl. lahko prihranil. Gotovo mu bo še v spominu, da se je že pred leti zlivala tinta nad njegovo Logarjevo dolino. Že takrat se je zaletel vame in mi očitil, češ, da »brez glave« delam (tako nekako), ker sem zapisal, da je pravičen naziv Logarska dolina. Na tedanji Glonarjev žaljivi napad sem poslal dotičnemu listu stvaren odgovor, toda urednik ni bil tako pošten, da bi ga objavil. Tudi so se že tedaj našli drugi, ki so povedali jasno, da je prav Logarska dolina in ne Logarjeva. Pokojni prof. dr. Vladimir Herle, solčavski rojak, je vstal takrat in to potrdil. Seveda pri dr. Gl. tudi ta solčavska avtoriteta ni nič izdala, ker se tudi potem ni nikdar potrudil med ljudstvo v Logarsko dolino.

Zdaj se je v isti stvari vame letos ponovno zaletel. Na prvo žaltev sem molčal, na to drugo ne bom.

Meni seveda ne gre za to, da rešujem filološke probleme po naših krajih. To ni moja stroka. Pač pa je moja naloga, da kot topograf izsledim pristna krajevna imena (tudi domače geografsko-etimološke izraze), ker jih pač neobhodno potrebujem za svoje potopise in zemljevide, nadalje, da si ta imena natančno tako zabeležim na tiskovni mesta, kakor so v rabi med ljudstvom in jih skušam potem spraviti na svetlo ter tako otnem pozabi in obvarujem, da jih ne bi izprevrili in popačili.

Filolog dr. Glonar se zgraža nad obliko svojih privednikov s končnico —ski (Logarski). Po njegovem bi smeli imeti samo ene vrste svojih privednikov. Vse bi moralo biti »uniforimirano« po enem kopitu s končnicami —ov ali —ev.

Te vrste svojih privednikov uporabljam pri krajevnih imenih le tedaj, kadar hočem izraziti izključnega osebnega lastnika dotičnega sveta. To sta dobro raztolmačila že Br. Zemljik in dopisnik F. K. z nasprotnima primeroma: Matkov kot, ki pripada ves kmetu Matku, in Logarska dolina, ki je le deloma posest kmeta Logarja.

Nasproti Glonarjevi trditvi ugotavljam sedaj še tole: Svojlnosti kakoga kraja Slovenije ne izražamo samo s končnico —ov in —ev. Poleg teh oblik služi v mnogih krajih tudi obrazilo »je«. Na ta način stvorjene privednike imen najdemo raztresene po vsej Sloveniji, v živi govorici pa se držijo posebno v Suhi in Beli Krajini, v dolini Krke, v Ribnici in na Notranjskem. Primeri: Ruperčevrh, Buševa vas, Zupčeva vas, Buševska toplica, Jagnječdol, Jazbečdol, Mateč klanec, Beneša strmina, Storočevrh. Znači nabiratelj narodnega blaga Ivan Sašelj je objavil nedavno kar cel koš sličnih primerov iz Bele Krajine.

Tretja vrsta, ki nas tukaj posebno zanima, pa so svojili privedniki, tvorjeni z obrazilom —ski, —ska, —sko.

Da moj nasprotnik, naš jurist in drugi neumni Tomaži ne bodo v zmoti, kakor da se je očevala ta finesa našega jezika samo v Logarski dolini, pribijem, da je živo ohranjena ta posebnost na prav širokem gorskem svetu severne Slovenije in Vzhodnih Karavankih s Savinjsko dolino vred ali točneje na oze mlju: med Jezerskim, Kortami, Plešivcem 1696 m, Saleško dolino, Mozirjem in Ojstrico v Grintavcih.

Ta jezikovna posebnost me je iznenadila nekoliko že pred letom 1922, ko sem sestavljal vodnik Slovenija (Vodčik kroz Jugoslovanske Alpe). Na še več takih primerov sem našel le pozneje pri drugi reviziji potopisnega gradiva za Savinjske Alpe. Prav posebno obilna pa je bila bera takih imen v poznějšíh letih (1930 do 1933), ko sem obdeloval Vzhodne Karavanke. Začel mi tega Vodnika zaradi neizprevidnosti naših tujsko-prometnih faktorjev ni bilo mogoče izdati. Morda bi z njim to preklanje izostalo.

Naj poslužim tu iz svojih potnih beležnic z majhnim pregledom teh »perhoreciranij« s svojimi imeni in sestavljenih krajevnih imen s končnicami na —ski i. dr.: I. Okoliš Logarske doline:

Hribnik, Hriberška zialka v Hudi peči 1320 m (ne Hribernikova);

Jamnik, Jameljska peč poleg Golarjeve 1276 m (ne Jamnikova);

Navršnik, Navršnje njive ob poti na Pastirkov vrh 1440 m (ne Navršnikove);

Ložekar, Ložekče peči poleg Pastirka (ne Ložekarjeve);

Gradišnik, Gradiška peč nad Logarskim mostom (ne Gradišnikova);

Potočnik, Potočka zialka pod Oblim kamnom v Olsivi (ne Potočnikova);

Klemenšek, Klemenčja peč 1188 m, Klemenčja kletica, Klemenčja Zgornja in Spodnja jama pod Ojstrico (ne Klemenškova);

Ribičja peč nad dolino Jezero pod Matkovim kotom. Na Ribčji peči, ki je molela iz Jezera, so ribiči mreže sušili.

Zibovt 1095 m. Z Zibovišč travnikov je litveni kravo v Jezero potegnil.

II. Okolica Kort in Jezerskega:

Prstovnik, Prstovska lesa 1382 m nad Ankovo planino (ne Prstovnikova);

Pristovska kajža ob poti z Roblekovske planine v Korte;

Prstovski ali Koroški Storič 1759 m nad Jezerskim vrhom 1216 m.

III. Ljubenska in mozirška stran:

Dežnik, Deške planice na Zelenjaku 1216 metrov pod Oltarno pečjo (ne Dežnikove);

Visočnik, Visočka planina 1370 m med Rastkami in Kalskim vrhom (ne Visočnikova);

Krumpacnik, Krumpaška loka na zapadnem grebenu Smrekovca 1569 m pri Šoštanj (ne Krumpacnikova);

Brložnik, Brložska loka; istotam (ne Brložnikova);

Hlipovčnik, Hlipovčka loka 1457 m med Kamnom 1695 m in Travnikom 1637 m, poleg Radohe (ne Hlipovčnikova);

Drgovnik, Drgovški Stancelj (Konstancij) je krasno izrezljal križ in soho Matere božje v kapeli pod Kamnom 1695 m; lepa rezbarska umetnina domačega obrta (ne Drgovnikov Stancelj);

IV. Povirje Belih vod pri Šoštanju:

Razpotovnik, Razpotovski mlin nad gostilno Pri Grebenšku (ne Razpotovnikov);

Bečovnik, Bečovski križ pod Oslóvim vrhom 1041 m ali Sv. Križem pri Belih vodah (ne Bečovnikov);

Hriberšek, Hriberška žaga ob Ljubiji v Lepi njivi (ne Hriberškova);

V. Povirje Velunje:

Glasečnik, Glasečni vrh 1181 m (v avstr. specialki napačno označeni Mulek vrh), ne Glasečnikov;

Kozamurnik, Kozamurske loka na Gotovskem hribu 1227 m med prevalom Krmarico 1095 m in St. Vidom 1065 m na Slémenih;

Stakne, Mali in Veliki Stakneči vrh 1223 m in Stakneča frata (ne Staknetova);

VI. Mežiška dolina in Plešivec 1696 m:

Potočnik pod izvirom Meže, Potočki vrh 1389 m ne Potočnikov;

Plešivec 1696 m, Pleševčka kopa 1411 m; Gróhat 1456 m, planina pod Radoho, Gróhaci vrh istočasno nad njo;

Loka 1456 m, planina v Radohi, Ločnska trata.

Pripominjam, da so mi znani primeri svojilnega privednika na —ski tudi s Primorske:

Močilar, kmetija blizu Sv. Lucije pri Tolminu, močilski otroci. Ti grdoba, ti močilski Brdar, istotam; brdarski (brdaršč) Toni, brdarska Katra.

Iz teh primerov je torej jasno razvidno, da so poleg običajne vrste svojilnih zaimkov na —ov ali —ev v Vzhodnih Karavankah v rabi tudi še druge vrste svojilnih privednikov in da žive takšne oblike deloma celo po ostalih krajih Slovenije.

Res da niti »logarskega otroka«, niti »drgovskega Stancelja«, kakor tudi ne »močilskih grdob« in »brdarske Katre« ne bomo hoteli spraviti kot pravilo v prihodnjo 5. izdajo Breznikove slovnice. Toda pod nobenim pogojem ne smemo dopuščati, da se devajo s takimi svojilnimi zaimki sestavljena krajevna lastna imena na slovniško natezalnic!

Kakor Logarska dolina, Logarska planina in Logarski kot, prav tako imajo vsa ta gori navedena krajevna imena pravico do svojega nedotaknjenega življenja v vsej slovenski in svetovni javnosti.

Nobeno teh imen tudi ni nastalo, kakor domneva dr. Glonar, pod vplivom kake češke ali nemške šole. Edini človek, ki je na tem svetu bival, delal in gospodaril, je bil solčavski, koroški, mežiški, ljubenski, golčki in belovoski kmet, trden Slovenec. In ta je, kakor mu je pač kljun zrasel, po svojem okusu ter govorici svojih prednikov izobilil imena svojih krajev. Kakor je ta naš jezikovno neizprijeni kmet v teh krajih daleč proč od vsakega pisarnarstva in farizejstva do nedavnega govoril, tako ima tudi nadalje vse to ostati. Dolžnost nas vseh je: da respektiramo njegovo pristno domače imenoslovje, dolžnost gosposke pa je posebej, da čuva, da nam nihče samovoljno ne pači naših krajevnih imen, posebno pa ne krajevnih lastnih imen za pomembna naša letovišča in druge obljubene prometne kraje!

Ponavljamo svojo že izraženo prošnjo na sresko načelstvo v Gornjem gradu, da napravi čimprej v Logarski dolini red in da izginejo razglednice in tabele z imenom »Logarjeva dolina«, ki pri nas nima eksistencne pravice!

Rudolf Badjura.

* V II. knjigi svojega poučnega Slovarja, na strani 30, piše dr. Glonar: da je Logarska dolina napačen prevod nemške označbe »Logartal«!

Za gospodarski in prosvetni razvoj občine Stične

Stična, 2. septembra.

Na seji 19. avgusta je občinski odbor v Stični na predlog g. Medveda Alojzija, občinskega odbornika in predsednika občinske organizacije JNS v Stični, sklenil opustiti vseh občinskih davkov in doklad za dobo treh let vsako novo industrijo, ki se naseli v območju stiške občine. G. Medved je poudarjal, da bi se s tem pomagalo blažiti brezposelnost. Pomagalo pa bi se tudi okoliškemu kmetu k boljši prodaji njegovih kmetijskih produktov. Lega stiške občine je kakor nalašč ustvarjena za veliko obrt in industrijo. Ugodne železniške zveze, državna cesta in odcepitev v Krško dolino, tekoča voda, dovolj električnega toka dajejo Kranjske dežele elektrane, okolica ima obilo gozdov in plodnega polja, stavbnega materiala (lesa in peska) je v neomejeni količini. Zdrava in krasna lega je že zdaj privabila nekaj interesentov, da so si postavili v okolici ostaje Stične nekaj lepih stanovanjskih hiš; Stična, zvezana po železnici in po cesti s svetom, jim nudi ugodno življenje na deželi, pa tudi hiter prevoz v mesto.

Občinski odbor je spoznal stvarnost ob razložitve g. Medveda in soglasno odobril njegov predlog. Sklenil je torej opustiti vse nove industrije občinskih davkov za dobo treh let. Odbor se dobro zaveda važnosti tega sklepa za razvoj stiške občine in pričakuje, da se bodo pojavili industrijski interesenti. Razen tega bo odbor rade volje tudi sicer podpiral vsako novo industrijo. Zlasti bo posredoval, da bo stavbišče lah-

ko dobiti. Interesenti se naj blagovolijo z največjim zaupanjem obračati na občinsko organizacijo JNS, ali pa na njenega predsednika g. Medveda Alojzija.

Občinska organizacija JNS v Stični ima več za občino koristnih načrtov, a jih ne more zdaj realizirati, ker ni denarja, na drugi strani pa še ni urejeno vprašanje sedeža občine Stične.

Zelja organizacije JNS in tudi sklep občinskega odbora je, da se prenese sedež občine na postajo Stično (Ivanča gorica), vendar oblastno še ni odobrilo tega sklepa, ki ga je sprejela večina občinskega odbora.

Občinski odbor se je tudi izrekel za odcepitev od sreza Litije in za ustanovitev samostojnega sreza v našem sodnem okraju. Najprimernejše mesto za sedež novega sreza bi bila pač postaja Stična (Ivanča gorica), ker stoji v centru sodnega okraja.

Za namestitev uradov bi se tudi našlo dovolj prostorov v novozgrajenih stavbah. Kasneje bi seveda morala občina Stična sezidati s pomočjo sosednih občin Krke, St. Vida pri Stični in Velikega Gabra uradno poslopje za sresko načelstvo in za toliko željeno sodišče. Poleg vseh teh želja pa smatra organizacija JNS za zelo nujno, da bi se v najkrajšem času ustanovila v Stični prepotrebna meščanska šola.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin.

Temperatura: prve številke pomenijo najvišje, druge najnižje stanje.

4. septembra

Ljubljana 7, 762,8, 14,3, 72, 0, 9, — —; Ljubljana 13, 762,0, 23,0, 46, NE1, — —; Maribor 7, 763,1, 11,0, 90, 0, 8, — —; Zagreb 7, 761,7, 18,0, 60, WNW3, 8, — —; Beograd 7, 768,4, 13,0, 90, SSW1, 10, 0,6, dež; Sarajevo 7, 762,2, 11,0, 90, 0, 10, 12,0, dež; Skopje 7, 760,3, 15,0, 80, 0, 8, 0,2, dež.

Temperatura: Ljubljana 22,2, 13,2; Maribor 17,6, 11,0; Zagreb 18,0, 16,0; Beograd 14,0, 12,0; Sarajevo 15,0, 9,0; Skopje 23,0, 12,0.

Pregled vremena 4. t. m.: Glavni ciklon se zadržuje nad Karpati, Panonskim bazenom na vzhodnem in južnem delu Balkanskega polotoka. Močan ciklon nad severozapadno Evropo s središčem na Islandu. Visok pritisk vlada v ostalih delih Evrope. Oblakost, zdaj pa zdaj dež v zapadni Franciji, Nemčiji in na jugozapadu Evrope. Temperatura porasla. — V Jugoslaviji neznatno zboljšanje vremena v severozapadnih in južnih krajih, oblakost na zapadnem, severnem in vzhodnem delu države. Temperatura malo porasla na severu in zapadu, a padla na vzhodu in jugu države. Minimalna temperatura Kragujevac 8, maksimalna Kumbor 25.

Staro vpeljana trgovina

na najpomembnejši točki z velikim krogom odjemalcev v večjem mestu Slovenije na prodaj.

Ponudbe pod »Feine Branche« na podr Jutra Maribor. 6844

KUBANY-JEV MATE ČAJ

Prani ter krepi živce in mišice. Pospešuje prebavo, dela apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne ghta ne revme. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15.—, ali pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoj Lenstek, Ljubljana, Resljeva cesta 1, ako pošljete v naprej Din 15.—. Sportniki, turisti, lovci in nogometaši: pijte ga redno! 126

DAMSKÉ PLAŠČE ZA JESEN

sportne od Din 180.—
trenčkaté v raznih fazonah . . Din 450.—
damske jesen. obleke, volnene Din 175.—
sportna in modna krila, bluze, jutranje halje, pisarniške halje nudi F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29. Oglejte si veliko zalogo v našem konfekcijskem oddelku!

KONSERVATORIJ V GRADCU (GRAZ)

Glasbeno društvo za Štajersko, ust. l. 1815.

Pravica javnosti. — Direktor profesor H. v. Schmiedel.

Poklicna in lajska izobrazba za vse glasbene instrumente ter koncertno in operno petje; poučujejo akademice učne moči. Teorija do kompozicije in kapelniške izobrazbe. Seminar za glasbene učitelje. Gojitev stare glasbe na zgodovinskih instrumentih.

Redne javne produkcije vseh razredov, simfonične, oratorijske in dramatične prireditve, ritmična gimnastika. Muzikalna splošna izobrazba po najmodernejših metodah.

Državno veljavni izpiti. Glasba se lahko študira poleg drugega študija ali poleg kakega poklica. Sprejemni izpiti in vpisovanja od 12. do 18. septembra. Prospekti: Griesgasse 29. 7781

Plise za volane v različnih gubah, specialni entel oblek, volan, šalov itd., ažuriranje, entel vložkov in čipk, predtiskanje, vezenje monogramov, zaves, perila hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj. 121

Pozor . . .

Mlade matere!

Zdravje Vašega otroka je odvisno v največji meri od zgodnje nege zob. Zato je zelo važno, da se otrok kolikor mogoče zgodaj navadi redno in temeljito čistiti zobe zjutraj in zvečer. V ta namen pa služi samo zobna pasta kakor je Chlorodont, ki kljub izredni čistilni moči ne more škodovati občutljivi zobni sklenini. Osvežujoči okus po meti bo ugajal tudi Vašemu otroku. Uporabljajte Chlorodont na suhi ščetki in izplaknite nato usta z vodo, ki ste ji pridalili nekaj kapljic ustne vode Chlorodont. To krepi mlečne zobe in lajša razvoj nastajajočega stalnega zobovja.

Zobna pasta, tube po Din 8.— in Din. 13.—
Ustna voda, steklenice po Din. 16.— in Din. 30.—
Zobne ščetke Din. 15.— za otroke Din. 11.—

Dobiva se povsod. — Jugoslovanski proizvod.

Tvornice Zlatorog, Maribor

Chlorodont

V katerem mesecu ste rojeni?

ALI STE DANES GLEDALI SVOJO KOŽO?

hranitev mladostno lepe polti je odvisna od te SKRIVNOSTI

Astrologi so ugotovili, da je brez pomena, pod katerim nebesnim znamenjem ste rojeni, ker je sedaj mogoče z lahko doseči, da postane Vaša pojava očarljiva in privlačljiva in sicer enostavno z dnevnega nego Vaše polti kar doma. En sam poizkus nove metode, ki jo v naslednjem objasnjujemo, bo Vas prepričal.

Hitro lahko podvojite lepoto svoje kože in svoje polti z novo kremo Tokalon bele barve (ki ni mastna). Ta krema vsebuje sedaj pre-

delano mlečno smetano in oljčno olje. Njen učinek pa je v tem, da hrani in beli kožo, rožuje razširjene žilnice, odstranjuje zadržane v gube, ki so posledica otrujenosti ter belijo tudi najtemnejše in najodpornostne kože. Vaše lice doseže v treh dneh nepopisljivo novo lepoto. Poizkusite še danes to novo kremo Tokalon. Bodisi plavalaska ali črnolaska, vsaka žena lahko sedaj zbudi globoko, strastno in trajno ljubezen v srcu moža, po katerem hrepeni.

Inserirajte v „Jutru“!

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob prebrdki izgubili naše iskreno ljubljene sestre, svakinje in tete gospodične

MARIJE MEHLE

lajšali nelzmerno bol in ki so tako toplotno sočustvovali tekom dolge bolezni z nepozabno rajnico, izrekamo tem potom svojo najprisrčnejšo zahvalo. Prisrčna zahvala vsem sorodnikom, prijateljem in znanec za izraze sožalja, poklonjene vence in lepo cvetje. Zahvaljujemo se prav posebno kr. banški upravi za izraženo nam sožalje. Bog plačaj gđ. Sodnikovi za njene lepe, ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu. Lepa hvala g. dr. Volavšku za ves njegov doletni trud, s katerim je lajšal velike in težke muke blagopokojne. Najtoplejša hvala vsem in vsakemu posebej za častno spremstvo na zadnji poti in za vse drugo.

Ljubljana, dne 4. septembra 1934.

Rodbina ANTON MEHLETOVA, poštni zvanikiš v pokoju.

7787

